

Rekenkamer Amsterdam

Meetbaarheid gemeten Beoordeling conceptjaarplan 2007

Tweede tussenrapportage naar aanleiding
van de Motie Bruines

1 september 2006

R a

Inhoudsopgave

0 Samenvatting 6

1 Inleiding 9

- 1.1 Achtergrond 9
- 1.2 Overwegingen voorliggende rapportage 9
- 1.3 Onderzoeksvragen 10
- 1.4 Onderzoeksopzet en rapportagemomenten 10
- 1.5 Onderzoeksverantwoording en afbakening 12
- 1.6 Leeswijzer 13

2 Algemeen kader: 3 W-vragen 14

- 2.1 Meetbaar maken van beleid 14
- 2.2 Begrippen en benamingen gehanteerd door de gemeente Amsterdam 15

3 Normenkader tussenrapportage 17

- 3.1 Overzicht aspecten 17
- 3.2 Maatschappelijk effect 17
- 3.3 Hoofddoelstellingen 18
- 3.4 Nulmetingen 21

4 De 12 resultaatgebieden beoordeeld per aspect 22

- 4.1 Maatschappelijk effect 22
- 4.2 Hoofddoelstellingen 25
- 4.3 Nulmetingen 31

5 Oordeel per resultaatgebied 34

- 5.1 Resultaatgebied: Openbare orde en veiligheid 34
- 5.2 Resultaatgebied: Werk en inkomen 39
- 5.3 Resultaatgebied: Zorg 43
- 5.4 Resultaatgebied: Educatie, jeugd en diversiteit 48
- 5.5 Resultaatgebied: Verkeer en infrastructuur 54
- 5.6 Resultaatgebied: Sport, recreatie, openbare ruimte en groen 58
- 5.7 Resultaatgebied: Cultuur en monumenten 63
- 5.8 Resultaatgebied: Milieu en water 66

- 5.9 Resultaatgebied: Economie en haven 69
 - 5.10 Resultaatgebied: Facilitair en bedrijven 73
 - 5.11 Resultaatgebied: Stedelijke ontwikkeling 76
 - 5.12 Resultaatgebied: Bestuur en concern 84
- 6 Conclusies 88**
- 6.1 Conclusies specifieke aspecten conceptjaarplan 88
 - 6.2 Conclusies algemene onderzoeksvragen 89

R a

0 Samenvatting

Inleiding

De Rekenkamer Amsterdam (rekenkamer) heeft op verzoek van het College en naar aanleiding van de 'Motie Bruines' het conceptjaarplan 2007 beoordeeld op meetbaarheid en afrekenbaarheid. Hiertoe heeft zij – gelet op de afspraken met het College hierover – in augustus 2006 een concept (versie van 4 augustus 2006) van het jaarplan 2007 ontvangen. De beoordeling is neergelegd in onderliggende tussenrapportage die aan het College en in afschrift aan de gemeenteraad is verstuurd. Voorafgaand aan deze tussenrapportage heeft de rekenkamer in juli 2006 middels een brief aanbevelingen gedaan aan het College om de instructies voor het opstellen van het conceptjaarplan, te verbeteren. In oktober 2006 geeft de rekenkamer haar eindoordeel, op basis van ontwerpjaarplan 2007, zoals het College het ter besluitvorming aanbiedt aan de raad. Met onderliggende tussenrapportage geeft de rekenkamer het College en het ambtelijk apparaat adviezen om te komen tot een meer meetbaar en afrekenbaar ontwerpjaarplan 2007.

Oordeel rekenkamer

De rekenkamer oordeelt dat het conceptjaarplan 2007 (versie van 4 augustus 2006) nog onvoldoende meetbaar en afrekenbaar is. Het biedt nog niet genoeg handvaten om de na te streven beleidsdoelen (hoofddoelstellingen) goed te kunnen volgen. Dit betekent dat het ook niet voldoende handvaten biedt voor de raad om haar controlerende taak naar behoren te kunnen uitvoeren.

Om tot het oordeel te komen, heeft de rekenkamer het conceptjaarplan getoetst op 10 aspecten. De rekenkamer is relatief positief over de wijze waarop de maatschappelijk effecten zijn geformuleerd en over de aanwezigheid van streefwaarden en eindwaarden. Naar de mening van de rekenkamer is nog onvoldoende uitgewerkt:

- de wijze waarop het programmakkoord is vertaald in het conceptjaarplan (53 elementen uit het programmakkoord zijn niet terug te vinden in het conceptjaarplan);
- het beperkte beeld dat de gekozen indicatoren geven van de hoofddoelstellingen;
- de beperkte concreetheid van de hoofddoelstellingen;
- de beperkte uitwerking in nulmetingen en streefwaarden.

Naast deze generieke opmerkingen over de 12 resultaatgebieden heeft de rekenkamer ook meer inhoudelijk commentaar op de hoofddoelstellingen, indicatoren en nulmetingen gegeven (zie hoofdstuk 5 van dit rapport).

Daarnaast is de rekenkamer van mening dat de systematiek en de indeling van het conceptjaarplan onvoldoende aansluit op het BBV: effecten en prestaties lopen door elkaar, terwijl juist inzicht in de gelaagde relatie tussenbeide noodzakelijk is. Het gevolg is dat er een vertoebeld beeld ontstaat over wat de gemeente wil bereiken, wat zij daarvoor gaat doen en wat dat mag kosten (de drie W-vragen). De rekenkamer heeft dit overigens in juli ook al geconcludeerd en aanbevelingen daarover gedaan in haar brief aan het College. Opvallend is daarbij dat een overzichtelijk en een ondersteunend instrument in de vorm van een

definitieboekje, waarin effecten, doelstellingen, indicatoren en nulmetingen in logisch onderling verband worden gepresenteerd, nog steeds niet is ontwikkeld. Dit verdient extra aandacht, omdat reeds in de Motie Bruines om de ontwikkeling van een dergelijk boekje is gevraagd.

Aanbevelingen rekenkamer

Om tot een betere, meer meetbare en meer afrekenbare (ontwerp)jaarplan te komen, beveelt de rekenkamer ten eerste aan om de systematiek voortkomend uit het BBV te volgen. Deze tussenrapportage geeft daarvoor handreikingen. Ten tweede beveelt de rekenkamer nogmaals aan om een definitieboekje op te stellen waarin gedetailleerde en gespecificeerde informatie over hoofddoelstellingen een plaats krijgt. Hiermee kan het (ontwerp)jaarplan ‘kort en bondig’ blijven. Ten derde beveelt de rekenkamer het ambtelijk apparaat aan om de oordelen, toelichtingen en adviezen die op hoofddoelstellingsniveau zijn geformuleerd in deze tussenrapportage, ter harte te nemen.

De rekenkamer hoopt dat het ambtelijk apparaat en het College in deze tussenrapportage aangrijpingspunten zien voor verbeteringen.

R a

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

In februari 2006 heeft de gemeenteraad de Rekenkamer Amsterdam (rekenkamer) verzocht de motie van het raadslid Bruines uit te voeren (verder 'motie Bruines').¹ In deze motie vraagt de gemeenteraad de rekenkamer onderzoek te doen naar de meetbare doelen en de kwaliteit, kwantiteit en controleerbaarheid van de nulmetingen in het jaarplan 2007. De raad verzoekt de rekenkamer verder haar jaarlijks bij de behandeling van de jaarrekening te informeren over de kwaliteit van de verantwoordingsinformatie van het College.

De rekenkamer heeft de gemeenteraad op 29 maart 2006 laten weten in te gaan op haar verzoek.² Op verzoek van het college kent dit onderzoek van de rekenkamer, anders dan gebruikelijk, ook tussentijdse rapportagemomenten. Deze komen in paragraaf 1.4 nader aan de orde. De rekenkamer heeft het College op 4 juli 2006 haar eerste bevindingen meegedeeld.³

Onderhavige tussenrapportage bevat het oordeel van de rekenkamer over het conceptjaarplan 2007 dat het ambtelijk apparaat voor het College heeft opgesteld. De raad ontvangt deze tussenrapportage van de rekenkamer in afschrift. In oktober 2006 biedt het College het ontwerpjaarplan 2007 aan de gemeenteraad aan. De rekenkamer brengt dan een eindrapportage over het ontwerpjaarplan 2007 uit aan de gemeenteraad.

1.2 Overwegingen voorliggende rapportage

Aan het uitbrengen van een tussentijdse rapportage over het conceptjaarplan zijn voor- en nadelen verbonden.

Het voordeel is dat het College al bij het opstellen en ontwikkelen van het ontwerpjaarplan 2007 gebruik kan maken van de aanbevelingen van de rekenkamer. Deze werkwijze levert een positieve bijdrage aan de kwaliteit en de meetbaarheid van het jaarplan 2007. Hiermee wordt ook een basis gelegd voor het jaarverslag over 2007 en wellicht zelfs het jaarverslag 2006 met een meer adequate verantwoording over de realisatie van doelstellingen en resultaten.

Naast genoemd voordeel signaleren we twee nadelen van een tussentijdse rapportage. Het eerste nadeel is dat de rekenkamer tussenproducten van de gemeente beoordeelt. Daardoor is zij afhankelijk van het materiaal dat de gemeente tussentijds ter toetsing aanbiedt. De uitvoering van het onderzoek van de rekenkamer staat onder tijdsdruk en dit beperkt de reikwijdte van onderdelen van het onderzoek. Bovendien zijn de tussenproducten ontwikkeld door het ambtelijk apparaat en nog niet geaccordeerd door de portefeuillehouder en het College.

¹ Afd. 1, nr. 651, 2005.

² RA_06_23.

³ RA_06_56.

Een tweede nadeel is de mogelijke onduidelijkheid bij de gemeenteraad over de positie van de rekenkamer in dit onderzoek. De rekenkamer benadrukt dat zij — conform de Gemeentewet en de verordening op de rekenkamer - onafhankelijk onderzoek doet ten behoeve van de kaderstellende en de controlerende taak van de gemeenteraad. De rekenkamer verstrekt daarom alle rapportages gericht aan het College ook in afschrift aan de raad, zo ook deze tussenrapportage.

In paragraaf 1.5 gaan we nader in op de consequenties van bovenstaande overwegingen voor de afbakening van het onderzoek.

1.3 Onderzoeksvragen

Op grond van de motie Bruines heeft de rekenkamer voor het onderzoek de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Zijn de doelstellingen uit het jaarplan 2007, mede afgezet tegen de in het programakkoord 2006-2010 vastgestelde beleidsdoelen, meetbaar geformuleerd?
2. Zijn de gegevens over de uitgangspositie (nulmeting) in het jaarplan 2007 betrouwbaar en bieden zij een goede basis om de realisatie van de doelstellingen te toetsen?
3. Welke aanbevelingen voor verbeteringen kan de rekenkamer doen?

De rekenkamer besluit in een later stadium of en op welke wijze zij een onderzoek uitvoert naar de jaarlijkse realisatie van beleidsdoelen en prestaties, zoals de gemeenteraad in de motie Bruines verzoekt.

1.4 Onderzoeksopzet en rapportagemomenten

Het totale onderzoek naar het jaarplan 2007 is ingedeeld in drie fasen en bijbehorende rapportagemomenten. In deze paragraaf gaan we kort in op de drie rapportagemomenten: Tabel 1.1 geeft een overzicht van de drie fasen.

Tabel 1.1 - Rapportagemomenten

	Planning	Rapportage
1.	4 juli 2006	Eerste bevindingen over jaarplansystematiek en definities en begrippen (eerste tussenrapport)
2.	1 september 2006	Tussenrapportage over het conceptjaarplan 2007 dat het ambtelijk apparaat heeft opgesteld (tweede tussenrapport)
3.	oktober 2006	Eindrapport

De drie rapportages komen in de volgende subparagrafen aan de orde.

1.4.1 Eerste bevindingen jaarplansystematiek, definities en begrippen (4 juni 2006)

In de eerste fase heeft de rekenkamer een beoordeling uitgevoerd van vier aspecten:

1. de systematiek voor het opstellen van een meetbaar jaarplan;
2. het VNG-definitieboekje;
3. de systematiek voor productenraming;
4. de instructies voor het opstellen van een jaarplan.

De rekenkamer heeft de rapportage over de eerste fase op 4 juli 2006 verstuurd aan het College en aan de gemeenteraad. We geven een samenvatting van de belangrijkste conclusies uit deze rapportage.

1. Jaarplansystematiek

De bestuursdienst heeft door de verkiezingen pas in een laat stadium de wensen van het College voor het jaarplansjabloon kunnen verwerken. De rekenkamer heeft geconstateerd dat de diensten en bedrijven daardoor weinig tijd kregen voor het opstellen van hun jaarplannen. Bovendien moest de bestuursdienst de aangeleverde stukken aanpassen aan het nieuwe sjabloon.

2. Het VNG-definitieboekje

Een definitieboekje is een naslagwerk met informatie over indicatoren, nulmetingen en ambtelijk en bestuurlijk verantwoordelijken. De rekenkamer heeft aanbevolen zo'n definitieboekje te ontwikkelen. De directie Concern Financiën heeft deze aanbeveling overgenomen.

3. De systematiek voor de productenraming

Een productenraming is onderdeel van de begroting en toont welke activiteiten en prestaties de gemeente moet leveren om de doelstellingen te realiseren. De rekenkamer heeft geconstateerd dat deze wettelijk voorgeschreven productenraming in de gemeente Amsterdam niet aanwezig is.

4. De instructies voor het opstellen van een jaarplan

De bestuursdienst heeft de instructies aan de diensten en bedrijven vastgelegd in twee documenten, het 'sjabloon resultaatgebied' en het 'logisch kader'. De rekenkamer vindt dat in de resultaatgebieden een duidelijker onderscheid moet worden aangebracht tussen prestatie- en effectindicatoren.

1.4.2 Tussenrapportage bevindingen conceptjaarplan 2007 (1 september 2006)

In de tweede, onderhavige fase beoordeelt de rekenkamer het conceptjaarplan 2007, zoals deze ons op 4 augustus 2006 door de directie Stedelijke Bestuursadviesing beschikbaar is gesteld. Doel van deze fase is dat het College de rapportage van de rekenkamer kan gebruiken om het concept te verbeteren en zo tot een meetbaar jaarplan 2007 te komen dat zij ter besluitvorming kan voorleggen aan de raad. Deze tweede rapportage geeft ons de mogelijkheid in kaart te brengen in hoeverre problemen die in de eerste rapportage zijn gesignaleerd, zijn opgelost. De rekenkamer brengt haar rapportage uit aan zowel het College als de gemeenteraad.

1.4.3 Eindrapport meetbaar jaarplan 2007 (oktober 2006)

In de derde fase beoordeelt de rekenkamer het ontwerp-jaarplan 2007, zoals het College dat ter besluitvorming aan de raad voorlegt. Bij deze beoordeling betreft de rekenkamer nadrukkelijk de aanbevelingen voor verbetering die zij in de tweede rapportage aan het College heeft gedaan. Vervolgens brengt de rekenkamer een eindrapport over alle onderzoeksfasen uit aan de gemeenteraad. Het eindrapport bevat bevindingen en oordelen over:

1. het proces van totstandkoming van het jaarplan 2007;
2. de meetbaarheid van de doelstellingen en de kwaliteit van de nulmetingen;
3. de mate waarin het College de aanbevelingen van de rekenkamer heeft overgenomen in het ontwerp-jaarplan 2007.

1.5 Onderzoeksverantwoording en afbakening

Status conceptjaarplan 2007

In deze rapportage geeft de rekenkamer een oordeel over het conceptjaarplan 2007. Alle betrokken diensten van de gemeente hebben hun doelstellingen geformuleerd. De directie Stedelijke bestuursadviesing van de Bestuursdienst heeft de doelstellingen voor de resultaatgebieden beoordeeld en samengevoegd in de resultaatgebieden. Het College heeft dit conceptjaarplan 2007 nog niet bestuurlijk geaccordeerd.

In de aangeleverde stukken ontbreekt het resultaatgebied Middelen. De rekenkamer heeft daarom twaalf van de dertien resultaatgebieden kunnen beoordelen.

Indeling conceptjaarplan 2007

Een jaarplan van de gemeente Amsterdam omvat dertien resultaatgebieden. Ieder resultaatgebied is conform het sjabloon van de bestuursdienst ingedeeld in drie paragrafen. Tabel 1.2 geeft een overzicht van de paragrafen en subparagrafen.

Tabel 1.2 – Indeling resultaatgebieden

Paragraaf in conceptjaarplan 2007	Subparagrafen
1. Bestuurlijke hoofdlijnen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inleiding 2. Externe ontwikkelingen 3. Doelstellingen en resultaten
2. Activiteiten en middelen per subresultaatgebied	<ol style="list-style-type: none"> 1. Middelen 2. Resultaat subresultaatgebied x 3. Resultaat subresultaatgebied y enzovoorts
3. Verdelingsvoorstel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prioriteiten 2. Toelichting prioriteiten

Afbakening onderzoek tussenrapportage

Gelet op de beschikbare tijd voor de tussentijdse beoordeling van het conceptjaarplan 2007 heeft de rekenkamer haar beoordeling van de resultaatgebieden gericht op enkele specifieke onderdelen:

1. maatschappelijke effecten;
2. formulering van de hoofddoelstellingen met indicator, nulmeting, streefwaarden en in te zetten middelen;
3. samenhang tussen de hoofddoelstellingen en de activiteiten en middelen.

De rekenkamer heeft de resultaatgebieden ook vergeleken met het programmakkoord 2006 – 2010 en in mindere mate met het jaarplan 2006.

De beoordeling is gericht op de wijze waarop de teksten in de resultaatgebieden van het conceptjaarplan 2007 zijn geformuleerd. Dat wil zeggen, de rekenkamer heeft geen nader onderzoek verricht buiten deze teksten om. Deze beperking heeft met name gevolgen voor de oordelen over de nulmetingen en het realiteitsgehalte van de doelstellingen. Het beoordelen van de betrouwbaarheid van de nulmetingen en de het realiteitsgehalte van de doelstellingen is veelal slechts mogelijk door aanvullende gegevens op te vragen en te toetsen.

1.6 Leeswijzer

De rekenkamer hanteert voor dit onderzoek een algemeen kader en een specifiek normenkader. Het algemeen kader is de jaarplansystematiek zoals het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' die voorschrijft. We beschrijven het algemeen kader in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 bevat het specifiek normenkader voor dit onderzoek. We verantwoorden ons in dit hoofdstuk over de wijze waarop oordelen over alle onderzochte aspecten tot stand zijn gekomen. De hoofdstukken 4 en 5 bevatten de resultaten van ons onderzoek. In hoofdstuk 4 geven wij overkoepelend over alle 12 resultaatgebieden aan hoe ze scoren op het punt van de meetbaarheid. In hoofdstuk 5 gaan wij gedetailleerd in op de specifieke scores per resultaatgebied. We sluiten het rapport in hoofdstuk 6 af met de conclusies en aanbevelingen.

2 Algemeen kader: 3 W-vragen

De rekenkamer baseert haar beoordeling van de resultaatgebieden primair op het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Het BBV schrijft voor welke vorm het jaarplan van een gemeente moet hebben. In dit hoofdstuk gaan we in op de voorschriften van het BBV. Een meer specifiek normenkader voor de beoordeelde aspecten komt in hoofdstuk 3 aan de orde.

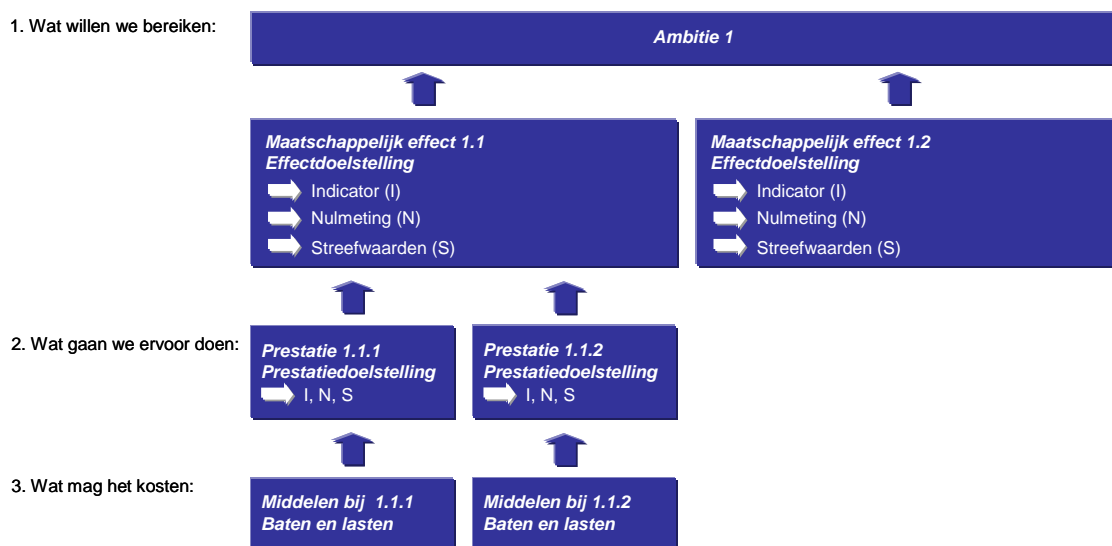
2.1 Meetbaar maken van beleid

Volgens het BBV moet het jaarplan per programma (in Amsterdam: resultaatgebied) antwoord geven op de zogenaamde drie W-vragen:

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat gaan we daarvoor doen?
3. Wat mag het kosten?

De 3 W-vragen vormen een zogenaamde doelenboom waarbij het te bereiken maatschappelijke effect uiteindelijk wordt uitgewerkt in concrete activiteiten en de middelen die daarvoor nodig zijn. Figuur 2.1 toont ter verheldering de relaties tussen de drie W-vragen en laat zien hoe de doelenboom wordt gevormd.

Figuur 2.1 - Relaties tussen de drie W-vragen: doelenboom

De rekenkamer heeft beoordeeld in hoeverre de drie W-vragen logisch en helder zijn uitgewerkt in het conceptjaarplan 2007.

We bespreken de drie W-vragen aan de hand van een voorbeeld. In dit fictieve voorbeeld is de bestuurlijke ambitie van het College het garanderen van de bereikbaarheid en vergroting van de leefbaarheid van de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Deze vraag wordt beantwoord door aan te geven welke maatschappelijke effecten in de samenleving worden beoogd. Eventueel worden op een hoger abstractieniveau nog ‘ambities’ onderscheiden. Om het kaderstellen vooraf en tussentijds en achteraf het verantwoorden en controleren mogelijk te maken, dienen maatschappelijke effecten als doelstellingen te worden geformuleerd. De formulering moet SMART zijn: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden. Om een effectdoelstelling SMART te maken moet de doelstelling effectindicatoren, nulwaarden en streefwaarden bevatten.

We werken de volgende ambitie uit in een SMART geformuleerde effectdoelstelling: ‘garanderen bereikbaarheid en vergroting van de leefbaarheid’:

- effectdoelstelling 1.1: een verbeterde autobereikbaarheid in kerngebieden;
- indicator bij effectdoelstelling 1.1: gemiddelde snelheid over het hoofdwegennet met:
 - nulwaarde 2006: 30 km/u;
 - streefwaarde 2007: 32 km/u;
 - streefwaarde 2010: 35 km/u.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de gewenste maatschappelijke effecten te bereiken zal de gemeente zich moeten inspannen. Zij moet prestaties leveren. Ook deze prestaties zijn meetbaar te maken in prestatiedoelstellingen met een indicator, nulwaarde en streefwaarden. Op basis van de effectdoelstelling kan bijvoorbeeld de volgende prestatiedoelstelling 1.1.1 worden geformuleerd: ‘aanleg van ondergrondse parkeergarages.’

Indicator bij prestatiedoelstelling 1.1.1: aantal parkeerplaatsen in openbare parkeergarages met:

- nulwaarde (2006): 2.500;
- streefwaarde 2007: 2.600;
- streefwaarde 2010: 3.000.

Wat mag het kosten?

De laatste vraag gaat over de baten en lasten om de betreffende prestaties te leveren. Gebruikelijk is deze te begroten voor ieder jaar van de bestuursperiode.

2.2 Begrippen en benamingen gehanteerd door de gemeente Amsterdam

In de literatuur zijn vele voorbeelden te vinden over de wijze waarop de doelstellingen in de begroting meetbaar kunnen worden gemaakt, zoals Handreiking duale begroting, Nota VBTB en Regeling Prestatiegegevens en

Evaluatieonderzoek 2006. Ook in begrotingen van andere gemeenten zijn goede voorbeelden te vinden over de wijze waarop de begroting SMART gemaakt kan worden.

De literatuur bevat verschillende benamingen voor dezelfde begrippen. Dit maakt het soms lastig om de literatuur te vergelijken met bijvoorbeeld de Amsterdamse situatie. Om misverstanden te voorkomen geeft Tabel 2.1 een overzicht van de begrippen uit het BBV en de bijbehorende benaming die de gemeente Amsterdam hanteert in het conceptjaarplan 2007.

Tabel 2.1 – Gehanteerde begrippen

BBV en handreikingen	Conceptjaarplan 2007
Ambitie	Maatschappelijk effect (outcome)
Maatschappelijk effect	Maatschappelijk effect (outcome)
Effectdoelstelling	Hoofddoelstelling
Prestatiedoelstelling	Hoofddoelstelling
Prestatie	Activiteit
Nulwaarde	Huidige situatie (nulmeting)
Streefwaarde 2007	Te bereiken resultaten 2007 (output)
Streefwaarde 2010	Resultaten 2007-2010

3 Normenkader tussenrapportage

3.1 Overzicht aspecten

De rekenkamer heeft de resultaatgebieden op een aantal aspecten beoordeeld. Tabel 3.1 geeft een overzicht van de beoordeelde aspecten per onderdeel van een resultaatgebied.

Tabel 3.1 – Beoordeelde aspecten

3 W-vragen	Onderdeel	Beoordeelde aspecten
1. Wat willen we bereiken?	1. Maatschappelijk effect	Formulering Consistentie
1. Wat willen we bereiken? 2. Wat gaan we ervoor doen?	2. Hoofddoelstelling	Formulering Consistentie Volledigheid indicatoren Specifiek Meetbaar Realistisch (marginale toets) Tijdgebonden
	3. Nulmeting	Aanwezigheid Meetmoment Betrouwbaarheid (niet in deze onderzoeksfase)
3. Wat mag het kosten?	4. Middelen	In de tussenrapportage is dit onderdeel niet beoordeeld, aangezien de baten en lasten in de concept-resultaatgebieden niet waren ingevuld.

In dit hoofdstuk geven we per onderdeel en aspect ons normenkader. Daarbij is iedere paragraaf gewijd aan één onderdeel. Van ieder aspect hebben we de norm grijs gearceerd.

3.2 Maatschappelijk effect

De tabel met ‘hoofddoelstellingen programakkoord’ van ieder resultaatgebied dient de relevante maatschappelijke effecten uit het programakkoord weer te geven. We beoordelen deze effecten op formulering en consistentie.

Formulering

Het maatschappelijk effect is geformuleerd als effectdoelstelling.

De rekenkamer toetst of het maatschappelijk effect een gewenste verandering of situatie in de samenleving aangeeft. Het maatschappelijk effect mag niet de beleidsprestaties of voorgenomen activiteiten beschrijven.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden: ja, deels, nee.

Consistentie

Het maatschappelijk effect is consistent met het programakkoord.

De rekenkamer beoordeelt of de formulering van het maatschappelijk effect is af te leiden uit de doelen van het programakkoord. Het geformuleerde maatschappelijk effect in het resultaatgebied hoeft niet letterlijk te zijn overgenomen uit het programakkoord, maar de formulering dient daarmee wel in de lijn te zijn. Met andere woorden het maatschappelijk effect moet aansluiten bij de doelen en ambities, verwoord in het programakkoord. Voorts heeft de rekenkamer beoordeeld of alle doelstellingen uit het programakkoord terugkomen in het conceptjaarplan 2007.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden: ja, deels, nee.

3.3 Hoofddoelstellingen

In het resultaatgebied zijn veelal twee soorten van hoofddoelstellingen opgenomen. Enerzijds de effectdoelstellingen die antwoord geven op de vraag “Wat willen we bereiken?”, en anderzijds prestatiedoelstellingen die antwoord geven op de vraag “Wat gaan we er voor doen?”. Zoals reeds in onze eerste rapport is vermeld, vindt de rekenkamer dat in de resultaatgebieden een duidelijker onderscheid moet worden aangebracht tussen prestatie- en effectdoelstellingen. Prestatiedoelstellingen zeggen iets over de door de gemeente uit te voeren activiteiten. Het is derhalve logischer om deze op te nemen onder ‘Activiteiten en middelen’.

Formulering

De doelstelling is bij voorkeur geformuleerd als effectdoelstelling.

De rekenkamer heeft beoordeeld of effect- en/of prestatiedoelstellingen zijn geformuleerd. In het sjabloon van de gemeente voor het jaarplan zijn beide typen doelstellingen toegestaan. Bij een effectdoelstelling is beoordeeld of deze duidelijk is gericht op veranderingen in de samenleving of het tot stand brengen van een bepaalde situatie, bijvoorbeeld ‘lagere werkloosheid’. Hierbij is tevens getoetst of de vermelde indicator(-en), nulmeting(-en) en streefwaarden ook als effect zijn beschreven.

Bij een prestatiedoelstelling is beoordeeld of deze duidelijk weergeeft welke prestaties de gemeente gaat leveren, bijvoorbeeld ‘meer reïntegratietrajecten met succes voltooien.’ Daarbij is steeds getoetst of de vermelde indicator(-en), nulmeting(-en) en streefwaarden ook als prestatie zijn beschreven.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden: Ja, Nee, Deels.

Consistentie

De hoofddoelstelling draagt bij aan het maatschappelijk effect van het resultaatgebied en is te herleiden uit het programmakkoord.

De geformuleerde effect- en prestatiedoelstellingen dienen een logische relatie te hebben met het maatschappelijk effect van het betreffende resultaatgebied. Voor de hoofddoelstellingen onder ‘overige bestuurlijke aandachtspunten’ hebben we deze norm niet toegepast omdat deze doelstellingen per definitie niet uit het programmakkoord te herleiden zijn.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden: Ja, Nee, Deels.

Volledigheid indicatoren

De indicatoren dekken alle relevante aspecten van de doelstelling.

De rekenkamer beoordeelt of de indicator opgenomen bij de hoofddoelstelling voldoende informatie geeft over de realisatie van een hoofddoelstelling. Soms kan één indicator voldoende zijn, soms zijn meerdere indicatoren nodig. Dit laatste geldt bijvoorbeeld als de hoofddoelstelling verschillende aspecten vermeld, zoals meerdere doelgroepen, aantallen, kwaliteitsniveaus e.d. Bij een effectdoelstelling moeten de indicatoren de nagestreefde effecten goed en volledig weergeven in de vorm van een kwantitatief of kwalitatief gegeven. Bij prestatiedoelstellingen moeten de prestatie-indicatoren de uit te voeren prestaties of activiteiten goed en volledig weergeven in de vorm van een kwantitatief of kwalitatief gegeven.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden: 1 (‘geheel onvolledig’) tot en met 4 (‘geheel volledig’).

Specifiek

De hoofddoelstelling⁴ is concreet geformuleerd. Het is duidelijk welke effecten (bij een effectdoelstelling) of prestaties (bij een prestatiedoelstelling) worden beoogd en op welke doelgroep het beleid is gericht.

De rekenkamer beoordeelt of het beoogde effect of de te leveren prestatie eenduidig en helder is beschreven. Tevens heeft de rekenkamer bij dit aspect beoordeeld of – voor zover van toepassing – helderheid is verschaft over de doelgroep waarvoor de doelstelling geldt. De gemeenteraad is alleen met specifieke doelstellingen in staat haar controlerende taak naar behoren te vervullen.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden: 1 (‘geheel niet specifiek’) tot en met 4 (‘geheel specifiek’).

Meetbaar

⁴ Inclusief indicatoren

De hoofddoelstelling is uitgewerkt in één of meerdere gekwantificeerde nulmetingen en streefwaarden.

De rekenkamer beoordeelt bij dit aspect of de doelstelling meetbaar is gemaakt. In de meeste gevallen vindt dit plaats door de hoofddoelstelling (bijvoorbeeld “meer voetgangerspaden”) te vertalen in een nulmeting (eind 2005: 1.500 km voetgangerspaden) en meetbare streefwaarden (in 2007: 20 km aanleg van nieuwe voetgangerspaden). Achteraf kan de gemeenteraad beoordelen of het College de beoogde streefwaarden heeft gehaald. De rekenkamer vindt een doelstelling meetbaar als de nulmetingen en streefwaarden relevante kwantitatieve informatie geven over onderdelen van de doelstelling.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden:

1. de nulmeting noch de streefwaarden zijn kwantitatief verwoord en evenmin komen meetbare gegevens op afzienbare termijn beschikbaar (geheel niet meetbaar);
2. de nulmeting noch de streefwaarden zijn kwantitatief verwoord maar meetbare gegevens komen op afzienbare termijn beschikbaar;
3. een nulmeting ontbreekt maar de doelstelling bevat wel kwantitatieve streefwaarden of vice versa;
4. de doelstelling bevat een kwantitatieve nulmeting en streefwaarden (geheel meetbaar).

Realistisch

Het streven van de gemeente is vervat in een haalbare effect- of prestatiedoelstelling.

De rekenkamer heeft zich bij het aspect realistisch beperkt tot een marginale toets naar de haalbaarheid van de effect- of prestatiedoelstelling. Om de haalbaarheid te beoordelen heeft de rekenkamer – gelet op de beschikbare tijd – derhalve geen nadere studies gedaan naar de succes- en faalfactoren voor betreffende doelstellingen. Alleen als de rekenkamer op basis van aanwezige kennis bedenkingen heeft over de haalbaarheid (te ambitieus of juist te weinig ambitieus) dan wordt dat gerapporteerd.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect – voorzover zij dat op basis van haar huidige kennis van zaken kan beoordelen - tot uitdrukking gebracht in de toelichtingen bij de hoofddoelstellingen in hoofdstuk 5.

Tijdgebonden

Hoofddoelstelling⁵ en streefwaarden zijn voorzien van een tijdpad met tussendoelen en een einddatum.

Het sjabloon van de gemeente schrijft voor dat bij een hoofddoelstelling de streefwaarden worden vermeld voor twee tijdvakken: voor het jaar 2007 en voor de periode 2007-2010. De rekenkamer heeft getoetst of hieraan is voldaan. Deze streefwaarden maken het de gemeenteraad mogelijk gedurende de komende collegeperiode de realisatie van doelstellingen

⁵ inclusief indicatoren

te controleren. Hoewel het sjabloon dit niet vereist, kunnen bij een hoofddoelstelling ook tussendoelen voor 2008 en 2009 worden vermeld. Deze tussendoelen vergroten de controle mogelijkheden van de gemeenteraad op de voortgang van de realisatie.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in een percentage van het aantal hoofddoelstellingen dat voldoet aan de norm (= zowel het jaar 2007, als de periode 2007-2010 is voorzien van te bereiken resultaten/effecten).

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden: Ja, Nee.

3.4 Nulmetingen

Aanwezigheid

Er is een nulmeting aanwezig die relevant is voor de doelstelling.

De rekenkamer heeft bij dit aspect beoordeeld of een nulmeting aanwezig is bij de vermelde indicatoren. Hierbij hebben wij de nulmetingen onderscheiden in vier categorieën:

1. er is een duidelijke nulmeting geformuleerd;
2. een nulmeting ontbreekt geheel
3. er is nog geen nulmeting geformuleerd maar een meetsysteem is in ontwikkeling;
4. overig: bij de indicator is als nulmeting een activiteit vermeld, maar deze is niet op te vatten als een nulmeting of het ontwikkelen van een meetsysteem.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden: Ja (zie categorie 1), Nee (zie categorie 2 t/m 4).

Meetmoment

Een meetmoment voor de nulmeting is aangegeven.

Verder hebben we van de nulmetingen beoordeeld of het meetmoment helder is aangegeven. Een nulmeting kan plaatsvinden op één moment, zoals het aantal werklozen op 31 december 2005, of in een periode, zoals het aantal uitgevoerde reïntegratietrajecten in 2005. Eén van beide vormen moet bij de nulmeting zijn aangegeven.

De rekenkamer heeft de beoordeling van de aanwezigheid van een meetmoment tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden: Ja, Nee.

4 De 12 resultaatgebieden beoordeeld per aspect

Dit hoofdstuk bevat de resultaten van de beoordeling door de rekenkamer van het conceptjaarplan 2007, bestaande uit 12 resultaatgebieden. Dit doet de rekenkamer aan de hand van de aspecten zoals geformuleerd in hoofdstuk 3. Achtereenvolgens wordt ingegaan op het maatschappelijke effecten, de hoofddoelstellingen en de nulmetingen.

4.1 Maatschappelijk effect

Formulering

Bij de formulering van de maatschappelijke effecten gaat het erom dat de maatschappelijk effecten ook daadwerkelijk als effectdoelstellingen zijn omschreven; dus bijvoorbeeld niet als prestatiedoelstellingen. Tabel 4.1 geeft het overzicht.

Tabel 4.1 – Formulering maatschappelijke effecten

Resultaatgebied	Maatschappelijke effecten	
	Aantal	Effectdoelstelling Ja/Nee/Deels
10. Openbare orde en veiligheid	1	Ja
20. Werk en inkomen	1	Ja
30. Zorg	0	N.v.t.
40. Educatie, jeugd en diversiteit	1	Ja
50. Verkeer en infrastructuur	5	Ja
60. Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	6	Ja
70. Cultuur en monumenten	1	Ja
80. Milieu en water	1	Ja
100. Economie en haven	1	Ja
110. Facilitair en bedrijven	0	N.v.t.
120. Stedelijke ontwikkeling	1	Ja
140. Bestuur en concern	1	Ja
Totaal	19	

De rekenkamer constateert dat de maatschappelijke effecten altijd als effectdoelstelling zijn omschreven. Wel ontbreken maatschappelijke effecten bij twee resultaatgebieden. De rekenkamer oordeelt derhalve dat de formulering van maatschappelijke effecten redelijke mate voldoet.

Bij de resultaatgebieden ‘Zorg’, en ‘Facilitair en bedrijven’ ontbreken de maatschappelijke effecten. Daarnaast valt op dat ‘Verkeer en infrastructuur’ en ‘Sport, recreatie, openbare ruimte en groen’ meerdere effecten benoemen (respectievelijk 5 en zes maatschappelijke effecten), terwijl de andere resultaatgebieden zich beperken tot één maatschappelijk effect. Bij ‘Stedelijke ontwikkeling’ is dit ene maatschappelijk effect zeer uitvoerig omschreven, zodat

het eigenlijk meerdere effecten in zich heeft en daarmee – in de systematiek van de gemeente – het karakter heeft van hoofdoelstellingen.

Consistent

Consistentie is de mate waarin de maatschappelijke effecten te herleiden zijn uit het programakkoord. In tegenstelling tot de ‘formulering’ beoordeelt de rekenkamer hier alleen de maatschappelijke effecten van de resultaatgebieden die gericht zijn op het programakkoord (dus exclusief de zogenaamde ‘overig bestuurlijke aandachtspunten’).

Tabel 4.2 – Consistentie maatschappelijke effecten

	Resultaatgebied	Maatschappelijke effecten	
		Aantal	Consistent Ja/Nee/Deels
10.	Openbare orde en veiligheid	1	Ja
20.	Werk en inkomen	1	Ja
30.	Zorg	0	N.v.t.
40.	Educatie, jeugd en diversiteit	1	Ja
50.	Verkeer en infrastructuur	3	Ja
60.	Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	6	Deels
70.	Cultuur en monumenten	1	Nee
80.	Milieu en water	1	Ja
100.	Economie en haven	1	Ja
110.	Facilitair en bedrijven	0	N.v.t.
120.	Stedelijke ontwikkeling	1	Deels
140.	Bestuur en concern	1	Deels
Totaal		17	

De rekenkamer constateert dat de maatschappelijke effecten ten dele consistent zijn met het programakkoord. De rekenkamer oordeelt derhalve dat voor een aantal resultaatgebieden de maatschappelijke effecten onvoldoende te herleiden zijn uit het programakkoord.

In een aantal gevallen zijn de maatschappelijke effecten letterlijk overgenomen uit het programakkoord, zoals bij de resultaatgebieden ‘Openbare orde en veiligheid’ en ‘Werk en inkomen’. In de meeste gevallen echter is er geen één-op-één vertaling, maar komen onderdelen uit het programakkoord terug in het maatschappelijk effect. Bij drie resultaatgebieden dekken de maatschappelijke effecten het programakkoord slechts ten dele. Bij het resultaatgebied ‘Cultuur en monumenten’ constateert de rekenkamer dat het maatschappelijk effect teveel afwijkt van wat er in het programakkoord staat.

Daarnaast heeft de rekenkamer gekeken naar de consistentie van de invulling van de resultaatgebieden ten opzichte van het programakkoord. De invulling heeft dan niet alleen betrekking op de maatschappelijke effecten, maar ook op de hoofddoelstellingen en de activiteiten. Verwacht mag worden dat alle elementen uit het programakkoord een plaats krijgen in het conceptjaarplan.

In het algemeen merken we op dat de indeling van de tien paragrafen in het programakkoord verschilt van de indeling in dertien resultaatgebieden in het conceptjaarplan. Dit maakt het lastig de twee documenten te vergelijken. Inhoudelijk blijkt dat in totaal 53 elementen van het programakkoord in het conceptjaarplan niet zijn opgenomen. Per paragraaf verschilt het aantal niet overgenomen elementen van één ('Kunst en cultuur') tot dertien ('Educatie, jeugd, diversiteit en Grote Stedenbeleid'). Overigens komen van de 53 niet overgenomen elementen er acht wel terug in de paragraaf Activiteiten en middelen van verschillende resultaatgebieden. Tabel 4.3 geeft een totaaloverzicht.

Tabel 4.3 – Aantal niet in het conceptjaarplan overgenomen elementen vanuit het programakkoord

	Resultaatgebied	Paragraaf in programakkoord	Aantal niet overgenomen elementen
10.	Openbare orde en veiligheid	Veiligheid	6
20.	Werk en inkomen	Werk en Inkomen	7
30.	Zorg	Zorg en Maatschappelijke Ondersteuning	10
40.	Educatie, jeugd en diversiteit	Educatie, Jeugd, Diversiteit en Grote Stedenbeleid	13
50.	Verkeer en infrastructuur	Verkeer en Milieu	2
60.	Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	Sport	3
70.	Cultuur en monumenten	Kunst en Cultuur	1
80.	Milieu en water	Zie Verkeer en infrastructuur	
100.	Economie en haven	Economie	5
110.	Facilitair en bedrijven	N.v.t.	N.v.t.
120.	Stedelijke ontwikkeling	Bouwen, Wonen en Ruimtelijke Ontwikkeling	4
140.	Bestuur en concern	Bestuur	2
Totaal			53

In bijlage 1 is een gedetailleerd overzicht van de niet overgenomen elementen opgenomen.

De rekenkamer constateert dat een substantieel aantal elementen uit het programakkoord niet is overgenomen in het conceptjaarplan. De rekenkamer oordeelt derhalve dat het programakkoord niet voldoende vertaald is in het conceptjaarplan 2007.

4.2 Hoofddoelstellingen

Formulering

De maatschappelijke effecten uit het programakkoord zijn vertaald in hoofddoelstellingen. Deze hoofddoelstellingen kunnen de vorm hebben van een effectdoelstelling of van een prestatiedoelstelling.

De rekenkamer constateert dat van de 159 hoofddoelstellingen 63 (40%) geformuleerd zijn als effectdoelstelling en 96 (60%) als prestatiedoelstelling. De rekenkamer oordeelt derhalve dat de formulering van hoofddoelstellingen voldoet aan de systematiek die de gemeente Amsterdam hanteert. De rekenkamer betreurt echter dat voor deze systematiek is gekozen, omdat er nu geen duidelijke aansluiting is met de drie W-vragen.

Tabel 4.4 geeft de verdeling van de twee typen hoofddoelstellingen over de resultaatgebieden. De rekenkamer betreft hierin zowel de hoofddoelstellingen van de resultaatgebieden die gericht zijn op het programakkoord als op de ‘overig bestuurlijke aandachtspunten’.

Tabel 4.4 - Verdeling effect- en prestatiedoelstellingen per resultaatgebied

	Resultaatgebied	Effectdoelstelling		Prestatiedoelstelling	
		Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
10.	Openbare orde en veiligheid	8	80%	2	20%
20.	Werk en inkomen	3	27%	8	73%
30.	Zorg	4	27%	11	73%
40.	Educatie, jeugd en diversiteit	14	74%	5	26%
50.	Verkeer en infrastructuur	7	50%	7	50%
60.	Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	9	47%	10	53%
70.	Cultuur en monumenten	1	14%	6	86%
80.	Milieu en water	1	33%	2	67%
100.	Economie en haven	6	50%	6	55%
110.	Facilitair en bedrijven	0	0%	1	100%
120.	Stedelijke ontwikkeling	10	32%	21	68%
140.	Bestuur en concern	0	0%	17	100%
Totaal		63	40%	96	60%

De systematiek van de gemeente Amsterdam voor het jaarplan 2007 laat de ruimte om een hoofddoelstelling als effect of als prestatie te formuleren. Vanuit het door rekenkamer gehanteerde kader (zie hoofdstuk 2) plaatst de rekenkamer kanttekeningen bij de gehanteerde systematiek. Effectdoelstellingen (‘wat willen wij bereiken?’) bevinden zich op een ander niveau dan prestatiedoelstellingen (‘wat gaan wij daarvoor doen?’). Een meer gelaagde systematiek heeft dan ook de voorkeur van de rekenkamer.

Consistent

De consistentie van de hoofddoelstelling is de mate waarin de hoofddoelstelling bijdraagt aan het maatschappelijk effect. Tabel 4.5 geeft een overzicht. De rekenkamer betreft hierin zowel de hoofddoelstellingen van de resultaatgebieden die gericht zijn op het programakkoord als op de ‘overig bestuurlijke aandachtspunten’.

Tabel 4.5 - Consistentie

	Resultaatgebied	Consistentie hoofddoelstellingen			
		Ja	Percentage	Nee	Percentage
10.	Openbare orde en veiligheid	8	80%	2	20%
20.	Werk en inkomen	9	82%	2	18%
30.	Zorg*	0	0%	15	100%
40.	Educatie, jeugd en diversiteit	17	89%	2	11%
50.	Verkeer en infrastructuur	11	79%	3	21%
60.	Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	19	100%	0	0%
70.	Cultuur en monumenten	6	86%	1	14%
80.	Milieu en water	3	100%	0	0%
100.	Economie en haven	9	75%	3	25%
110.	Facilitair en bedrijven*	0	0%	1	100%
120.	Stedelijke ontwikkeling*	16	52%	15	48%
140.	Bestuur en concern*	10	59%	7	41%
Totaal		108	68%	51	32%

* Bij deze resultaatgebieden zijn geen of slechts gedeeltelijk maatschappelijke effecten geformuleerd

De rekenkamer constateert dat het merendeel (68%) van de hoofddoelstellingen bijdragen aan het maatschappelijk effect waarop zij betrekking hebben. De rekenkamer oordeelt derhalve dat de hoofddoelstellingen in redelijke mate consistent zijn geformuleerd.

Een aantal resultaatgebieden kent geen maatschappelijke effecten, en een deel van de hoofddoelstellingen is niet gekoppeld aan maatschappelijke effecten. Zo ontbreken bij Stedelijke ontwikkeling en Bestuur en concern de maatschappelijke effecten bij de overige bestuurlijke aandachtspunten. Bij de resultaatgebieden Zorg en Facilitair en bedrijven zijn helemaal geen maatschappelijke effecten geformuleerd. Deze resultaatgebieden ‘scoren’ daarom minder op de mate van consistentie. Indien de betreffende hoofddoelstellingen niet meegerekend zouden worden dan stijgt de mate van consistentie naar 77%.

Volledigheid indicatoren

De indicatoren dienen inzicht te verschaffen in de realisatie van hoofddoelstellingen. Indien dat niet het geval is, zal het voor de raad lastig zijn haar controlerende taak uit te voeren. Tabel 4.6 geeft de gemiddelde score van de resultaatgebieden weer. Hierbij betekent een ‘1’ geheel onvolledig en een ‘4’ geheel volledig.

Tabel 4.6 – Volledigheid indicatoren

Resultaatgebied		Gemiddelde score (1-4)
10.	Openbare orde en veiligheid	2,4
20.	Werk en inkomen	3,0
30.	Zorg	1,9
40.	Educatie, jeugd en diversiteit	2,5
50.	Verkeer en infrastructuur	2,3
60.	Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	2,2
70.	Cultuur en monumenten	2,3
80.	Milieu en water	2,3
100.	Economie en haven	2,1
110.	Facilitair en bedrijven	2,0
120.	Stedelijke ontwikkeling	2,3
140.	Bestuur en concern	2,1
Totaal		2,3

De rekenkamer oordeelt dat de indicatoren de onderdelen van de hoofddoelstellingen in redelijke mate dekken. Verbeteringen op dit punt zijn evenwel nog nodig.

De onvolledigheid in de indicatoren kan verschillende vormen aannemen, namelijk:

- *aspecten in de hoofddoelstelling zijn niet terug te vinden in de indicator.* Een voorbeeld hiervan is de hoofddoelstelling ‘Duurzaam milieu’ bij het resultaatgebied ‘Economie en haven’. Als indicator is gekozen ‘Windmolencapaciteit Westpoort’. Duurzaam milieu gaat uiteraard veel verder dan alleen het windmolenpark in Westpoort. De indicator geeft dus een zeer beperkt beeld van de realisatie van de hoofddoelstelling. Een ander voorbeeld waarbij niet alle aspecten van een hoofddoelstelling een indicator kennen, is ‘Goede doorstroming autoverkeer op hoofdwegen en corridors’ (Verkeer en infrastructuur). De indicator is ‘de gemiddelde snelheid binnen de ring’. Er is uiteraard ook autoverkeer buiten de ring. De indicator geeft dus maar een deel van de benodigde informatie.. ;
- *een effectdoelstelling wordt gemeten met een prestatie-indicator.* Bijvoorbeeld bij het resultaatgebied ‘Economie en haven’. Eén van de hoofddoelstellingen is ‘goede toegang tot en bereikbaarheid van de haven’, terwijl de indicator het ‘creëren van voorwaarden voor de maximale benutting huidige capaciteit zeetoegang IJmond’ is;
- *een prestatiedoelstelling wordt gemeten met een effectindicator.* Bijvoorbeeld bij het resultaatgebied Economie en haven. Eén van de hoofddoelstellingen is ‘inzetten op het MKB’, terwijl de bijbehorende indicator de ‘waardering van het ondernemersklimaat’ is;
- *een indicator bij een hoofddoelstelling ontbreekt.* Een voorbeeld hiervan is bij het resultaatgebied ‘Milieu en water’ en de hoofddoelstelling ‘Aandacht voor geluidsoverlast, duurzaam gebruik grondstoffen, kwaliteit van het water, klimaatbeleid’. Voor deze hoofddoelstelling is geen indicator opgenomen.

Specifiek

Het aspect specifiek bepaalt de mate waarin in hoofddoelstellingen concreet en duidelijk zijn geformuleerd. Het College geeft zelf in het programakkoord aan dat zij een ‘uitvoeringsplan met *concrete* afrekenbare doelstellingen’ gaat opstellen. Indien een hoofddoelstelling niet concreet is geformuleerd dan blijft de raad in het ongewisse, omdat de bedoelingen van het College dan niet exact duidelijk worden en daarmee het College in mindere mate afrekenbaar is. Tabel 4.7 geeft de gemiddelde score van de resultaatgebieden weer. Hierbij betekent een ‘1’ geheel niet specifiek en een ‘4’ geheel specifiek.

Tabel 4.7 – Specifiek

Resultaatgebied		Gemiddelde score (1-4)
10.	Openbare orde en veiligheid	2,2
20.	Werk en inkomen	2,6
30.	Zorg	2,1
40.	Educatie, jeugd en diversiteit	3,1
50.	Verkeer en infrastructuur	2,1
60.	Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	2,5
70.	Cultuur en monumenten	2,0
80.	Milieu en water	2,7
100.	Economie en haven	2,4
110.	Facilitair en bedrijven	2,0
120.	Stedelijke ontwikkeling	2,4
140.	Bestuur en concern	2,4
Totaal		2,4

De rekenkamer oordeelt dat de hoofddoelstellingen en indicatoren nog te weinig specifiek zijn gemaakt. Verbeteringen op dit punt zijn nog noodzakelijk.

Een aantal voorbeelden van hoofddoelstellingen die specifiek gemaakt kunnen worden, is:

- ‘Het vereveningsfonds en stimuleringsfonds bieden voldoende ruimte voor toekomstige Stedelijke Ontwikkeling van Amsterdam’ (hoofddoelstelling bij Stedelijke ontwikkeling): onduidelijk wat onder ‘voldoende ruimte’ en ‘toekomstige’ wordt verstaan.
- ‘Verlaging overlast veelplegers’ (hoofddoelstelling bij Openbare orde en veiligheid): uit de hoofddoelstelling blijkt niet dat het om verslaafde veelplegers gaat. Op basis van de indicatoren zou dat wel opgemaakt kunnen worden. Duidelijker zou zijn om dit al in de hoofddoelstelling op te nemen. Eén van de indicatoren gaat over ‘zorgaanbod’. Het blijft dan vervolgens onduidelijk wat precies met het zorgaanbod wordt bedoeld.
- ‘Kinderen ontvangen de juiste zorg’ (hoofddoelstelling bij Educatie, jeugd en diversiteit): een definitie (leeftijdsgrens) van kinderen ontbreekt. Vervolgens vindt de rekenkamer het wel positief dat ‘juiste zorg’ via de indicator is toegelicht met het begrip ‘geïndiceerde zorg’.

Gezien de over het algemeen matige score van de specificiteit van hoofddoelstellingen en indicatoren pleit de rekenkamer voor het opstellen van een zogenaamd definitieboekje, wat

ook in de motie Bruines is gevraagd. Op deze wijze kan de rapportage over een resultaatgebied zich tot de kern beperken (kort en bondig). En indien betrokkenen meer willen weten over wat onder een hoofddoelstelling of indicator valt, kunnen zij teruggrijpen op het definitieboekje. In dit boekje kunnen dan ook bijvoorbeeld afkortingen die nu niet worden toegelicht een plaats krijgen en kan verwezen worden naar vastgesteld beleid. Daarnaast kan in dit definitieboekje ook duidelijkheid worden gegeven over de ‘doelenboom’ waarin helder de relatie tussen effect, doel, indicator, nulmeting en streefwaarde is gepresenteerd.

Meetbaar

Een belangrijk aspect in dit rekenkameronderzoek betreft de meetbaarheid. De motie Bruines heeft namelijk de meetbaarheid van doelen tot onderwerp. Daarnaast stelt het College in het programakkoord dat zij afrekenbaar wil zijn: ‘opstellen uitvoeringsplan met concrete *afrekenbare* doelstellingen’. Een voorwaarde voor afrekenbaarheid is meetbaarheid.

Tabel 4.8 geeft de gemiddelde score van de resultaatgebieden weer. Hierbij geldt dat een ‘1’ geheel niet meetbaar betekent is en een ‘4’ geheel meetbaar.

Tabel 4.8 – Meetbaar

Resultaatgebied		Gemiddelde score (1-4)
10.	Openbare orde en veiligheid	3,1
20.	Werk en inkomen	3,2
30.	Zorg	2,4
40.	Educatie, jeugd en diversiteit	2,4
50.	Verkeer en infrastructuur	2,5
60.	Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	1,9
70.	Cultuur en monumenten	1,3
80.	Milieu en water	2,7
100.	Economie en haven	2,8
110.	Facilitair en bedrijven	1,0
120.	Stedelijke ontwikkeling	2,3
140.	Bestuur en concern	1,9
Totaal		2,4

De rekenkamer oordeelt dat over het algemeen de meetbaarheid van doelstellingen matig tot redelijk is, maar verbeteringen noodzakelijk zijn.

Dit betekent dat de meeste indicatoren zijn voorzien van een te meten nulmeting en te meten streefwaarden. Een aantal keer is aangegeven dat er geen nulmeting is, maar dat een meetsysteem wel in de maak is. De rekenkamer acht dit een positieve ontwikkeling. Een voorbeeld hiervan is de indicator bij de hoofddoelstelling ‘Voorschool: Kinderen beheersen de Nederlandse taal’. Voor het meten van de taalbeheersing bij kinderen heeft de gemeente zich voorgenomen een instrument te ontwikkelen.

Verbetering is noodzakelijk op de volgende onderdelen:

- *geen nulmeting opgenomen.* Een voorbeeld hiervan is de hoofddoelstelling ‘Alle talentvolle jonge Amsterdammers krijgen de kans zich binnen de sport te ontwikkelen’ (Openbare ruimte, groen, sport en recreatie). Een nulmeting van de indicator ‘Aantal jonge Amsterdamse sporters dat op het hoogste landelijke niveau deelneemt’ ontbreekt;
- *geen streefwaarden opgenomen.* Een voorbeeld is de hoofddoelstelling ‘Efficiëntere en effectievere dienstverlening’ (Facilitair en bedrijven). De indicatoren daarbij horend zijn: ‘Kostendekkendheid’, ‘Marktconformiteit’, ‘Klanttevredenheid’. Zowel streefwaarden als nulmeting ontbreken;
- *ongelijksoortige meeteenheden indicator, nulmeting en streefwaarden.* Een voorbeeld is ‘De verkeersveiligheid wordt verbeterd’ (Verkeer en infrastructuur). De indicator is ‘Aantal verkeersongevallen’, terwijl de streefwaarden ingaan op het ‘aantal ziekenhuisgewonden’;
- *geen streefwaarden voor 2008 en 2009.* Voor alle hoofddoelstellingen geldt dat er geen streefwaarden zijn opgenomen voor de tussenliggende jaren (2008 en 2009). De systematiek van de gemeente Amsterdam houdt met deze jaren geen rekening. De rekenkamer betreurt dit, omdat een helder tijdspad de (tussentijdse) meetbaarheid vergroot en daarmee controleerbaarheid voor de raad. Ook hier kan een definitieboekje uitkomst bieden.

Realistisch

Gezien de beperkte beschikbare tijd voor het onderzoek kan de rekenkamer in dit onderzoek geen uitgebreide studies doen naar succes- en faalfactoren voor doelstellingen om daarmee het realiteitsgehalte te beoordelen. De rekenkamer heeft zich daarom op dit aspect beperkt tot een marginale toets. De rekenkamer komt dan ook niet tot een eensluidende bevinding of oordeel, maar geeft in hoofdstuk 5 bij de beoordeling van de afzonderlijke resultaatgebieden waar twijfels bestaan over het realiteitsgehalte.

Tijdgebonden

De systematiek van de gemeente is erop gericht dat bij een hoofddoelstelling de streefwaarden worden vermeld voor twee tijdvlakken: voor het jaar 2007 en voor de periode 2007-2010. De rekenkamer heeft getoetst of hieraan is voldaan. Tabel 4.9 geeft een overzicht.

Tabel 4.9 – Tijdgebondenheid

Resultaatgebied	Tijdgebonden			
	Ja	Percentage	Nee	Percentage
10. Openbare orde en veiligheid	9	90%	1	10%
20. Werk en inkomen	11	100%	0	0%
30. Zorg	15	100%	0	0%
40. Educatie, jeugd en diversiteit	19	100%	0	0%
50. Verkeer en infrastructuur	14	100%	0	0%
60. Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	19	100%	0	0%
70. Cultuur en monumenten	6	86%	1	14%
80. Milieu en water	3	100%	0	0%
100. Economie en haven	11	92%	1	8%
110. Facilitair en bedrijven	1	100%	0	0%
120. Stedelijke ontwikkeling	30	97%	1	3%
140. Bestuur en concern	11	65%	6	35%
Totaal	149	94%	10	6%

Vrijwel alle doelstellingen zijn voorzien van streefwaarden voor 2007 en 2010 en daarmee tijdgebonden.

Alleen in het resultaatgebied 'Bestuur en concern' zijn opvallend veel doelstellingen (35%) niet tijdgebonden. Bij deze doelstellingen staat steeds bij 2007 en 2010 'nog niet bekend'.

4.3 Nulmetingen

Aanwezigheid

De rekenkamer heeft beoordeeld of een nulmeting aanwezig is bij de vermelde indicatoren. Hierbij hebben wij de nulmetingen onderscheiden in vier categorieën:

1. er is een duidelijke nulmeting geformuleerd;
2. een nulmeting ontbreekt geheel;
3. er is nog geen nulmeting geformuleerd maar een meetsysteem is in ontwikkeling;
4. overig: bij de indicator is als nulmeting een activiteit vermeld, maar deze is niet op te vatten als een nulmeting of het ontwikkelen van een meetsysteem.

De rekenkamer heeft de beoordeling van dit aspect tot uitdrukking gebracht in de volgende waarden: Ja (zie categorie 1), Nee (zie categorie 2 t/m 4).
geeft een overzicht van de typen nulmeting per resultaatgebied.

Tabel 4.10 – Aanwezigheid en type nulmeting

	Resultaatgebied	Ja	Nulmeting aanwezig		
			Geen	Nee Systeem in ontwikkeling	Overig
10.	Openbare orde en veiligheid	17	3	0	2
20.	Werk en inkomen	9	5	1	0
30.	Zorg	21	3	2	0
40.	Educatie, jeugd en diversiteit	19	6	1	2
50.	Verkeer en infrastructuur	12	6	0	3
60.	Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	12	15	7	5
70.	Cultuur en monumenten	2	4	2	4
80.	Milieu en water	2	0	1	0
100.	Economie en haven	23	1	1	2
110.	Facilitair en bedrijven	0	1	0	0
120.	Stedelijke ontwikkeling	12	10	1	10
140.	Bestuur en concern	7	10	0	4
Totaal		136 (55%)	64 (26%)	16 (6%)	32 (13%)

Ruim de helft van de indicatoren is voorzien van een duidelijke nulmeting. Echter, bij een kwart is geheel geen nulmeting opgenomen. Voor slechts een klein gedeelte van de indicatoren (6%) is een meetsysteem in ontwikkeling. Ten slotte is bij 13% van de indicatoren geen nulmeting opgenomen, maar de vermelding van een activiteit. Dit is bijvoorbeeld ‘opzetten gemeenschappelijke informatiearchitectuur’ in het resultaatgebied ‘Stedelijke ontwikkeling’.

De rekenkamer oordeelt dat in het conceptjaarplan 2007 nog onvoldoende duidelijke nulmetingen zijn opgenomen. Aandacht is vooral nodig voor een kwart van de indicatoren waarbij geheel geen nulmeting is opgenomen.

In de eindrapportage van het rekenkameronderzoek (fase 3) gaat de rekenkamer dieper in op de nulmetingen. Het gaat dan vooral betrouwbaarheid (controleerbaar, volledig, herhaalbaar). Op dit moment zijn vooral globaal de nulmetingen onderzocht.

Meetmoment

De rekenkamer heeft van de opgenomen nulmetingen beoordeeld of ook het meetmoment of de meetperiode duidelijk is aangegeven. Tabel 4.11 geeft een overzicht.

Tabel 4.11 – Meetmoment

	Resultaatgebied	Meetmoment gegeven			
		Ja	Percentage	Nee	Percentage
10.	Openbare orde en veiligheid	0	0%	22	100%
20.	Werk en inkomen	0	0%	15	100%
30.	Zorg	2	8%	24	92%
40.	Educatie, jeugd en diversiteit	2	7%	26	93%
50.	Verkeer en infrastructuur	0	0%	21	100%
60.	Sport, recreatie, openbare ruimte, groen	2	5%	37	95%
70.	Cultuur en monumenten	3	25%	9	75%
80.	Milieu en water	2	33%	1	67%
100.	Economie en haven	13	48%	14	52%
110.	Facilitair en bedrijven	0	0%	1	100%
120.	Stedelijke ontwikkeling	7	21%	26	79%
140.	Bestuur en concern	0	0%	21	100%
Totaal		31	13%	217	87%

Van de 248 nulmetingen is bij slechts 13% het meetmoment weergegeven. Dit is een zeer lage score. In de verbetering van het conceptjaarplan 2007 moet daarom veel aandacht worden besteed aan deze meetmomenten. Overigens zal in veel gevallen het meetmoment wel bekend zijn waardoor het relatief gemakkelijk is om de nulmeting op dit aspect te verbeteren.

De rekenkamer oordeelt dat de duidelijkheid omtrent het meetmoment van de nulmetingen zeer beperkt is.

Een voorbeeld waarbij deze duidelijkheid ontbrak, was bij de hoofddoelstelling ‘Ombouw van kantoren naar woningen (of andere functies)’ (‘Stedelijke ontwikkeling’). De nulmeting is gericht op het percentage leegstand. Het betreft hier waarschijnlijk de ‘huidige stand van zaken’, maar onduidelijk is op welk tijdstip ‘huidig’ betrekking heeft.

5 Oordeel per resultaatgebied

Dit hoofdstuk geeft per paragraaf de oordelen van de rekenkamer over de 12 resultaatgebieden. Daarbij wordt stilgestaan bij de maatschappelijk effecten, de hoofddoelstellingen, overige bevindingen en wordt een algemeen oordeel in de vorm van conclusies gegeven over het resultaatgebied. De paragrafen sluiten we af met een toelichting op de scores op de aspecten ‘volledigheid indicatoren’, ‘specifiek’ en ‘meetbaar’ van de hoofddoelstellingen. De laatste paragraaf van het hoofdstuk geeft de scores van de alle resultaatgebieden op deze drie indicatoren weer.

5.1 Resultaatgebied: Openbare orde en veiligheid

5.1.1 Maatschappelijk effect

Beschrijving

Voor het resultaatgebied Openbare Orde en Veiligheid is één maatschappelijk effect geformuleerd:

Een veiliger Amsterdam

Beoordeling formulering en consistentie

Het maatschappelijk effect is geformuleerd als effectdoelstelling en vloeit logisch voort uit het programakoord 2006-2010, het jaarplan 2006 en het Veiligheidsplan Amsterdam (2003).

Het maatschappelijk effect zou nog concreter geformuleerd kunnen worden, zodat duidelijk is dat het om het verbeteren van de *sociale* veiligheid in Amsterdam gaat. Dan is voor de raad duidelijker waar om het gaat.

5.1.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

Van de 10 hoofddoelstellingen zijn er acht (80%) geformuleerd als effect en 2 (20%) als prestatie.

Opvallend is dat het merendeel van de hoofddoelstellingen geformuleerd is als effectdoelstelling. Op zich is dit positief. Maar aangezien de gemeente tegelijkertijd aangeeft slechts één van de actoren te zijn die bijdragen aan de effecten is het de vraag of de raad op basis van deze doelstellingen en de bijbehorende indicatoren kan beoordelen of de gemeente z'n werk goed heeft gedaan.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Openbare orde en veiligheid
Aantal hoofddoelstellingen	10
Volledigheid indicatoren (1-4)	2,4
Specifiek (1-4)	2,2
Meetbaar (1-4)	3,1

De hoofddoelen zijn vrij globaal geformuleerd. Meestal is niet meteen duidelijk welke prestaties de gemeente gaat leveren. Om een beeld hiervan te krijgen, moet gekeken worden naar de bijbehorende indicatoren en de activiteiten.

5.1.3 Overige bevindingen

In het programmakkoord staat een aantal passages dat niet of slechts deels vervat is in doelen in het conceptjaarplan:

- forse uitbreiding van het aantal buurtregisseurs;
- extra inspanningen voor buurten die slechter scoren op veiligheidsindex;
- integratie opvang, hulpverlening en nazorg slachtoffers huiselijk geweld;
- preventie en hulp daders huiselijk geweld;
- alle verslaafde veelplegers moeten van straat en worden geholpen; drang en dwang worden gecombineerd; elke verslaafde krijgt een individuele aanpak, waarbij het zorgaanbod beter gestroomlijnd wordt;
- begeleiding veelplegers om reïntegratie effectiever te laten verlopen.

Op zich kan voortschrijdend inzicht tot andere formuleringen leiden. Maar uit het oogpunt van transparantie richting de raad zou het goed zijn verschillen ten opzichte van het programmakkoord in de tekst van het resultaatgebied toe te lichten.

Hoewel de huidige formulering van het maatschappelijk effect ook de fysieke veiligheid omvat zijn hier geen hoofddoelen voor opgenomen.

De samenhang tussen de doelstellingen (paragraaf 1 van het resultaatgebied) en de activiteiten (paragraaf 2) is redelijk. Alle doelstellingen uit paragraaf 1 komen terug bij paragraaf 2. Daarnaast staan in paragraaf 2 ook nieuwe doelstellingen met activiteiten. Ook zijn in deze paragraaf twee nieuwe subresultaatgebieden met bijbehorende activiteiten en doelstellingen ('Brandveiligheid en crisisbeheersing' en 'Brand en incidentbestrijding') opgenomen.

5.1.4 Conclusies

- Het resultaatgebied is over het algemeen goed geformuleerd. Uiteraard kan dat altijd beter, en op die details doen we ook een aantal concrete suggesties. Zie de hierna volgende tabel Overzicht Hoofddoelstellingen.
- Vergeleken met het jaarplan 2006 is er een duidelijke verbetering zichtbaar in het jaarplan 2007. De bestuurlijk relevante doelstellingen zijn nu bijna allemaal voorzien van kwantitatieve indicatoren waardoor een raadslid de resultaten goed kan volgen. Enig probleem daarbij is dat de prestaties van de gemeente minder goed te volgen zijn, omdat de gemeente slechts één van de actoren is die bijdraagt aan de beoogde effecten. Om deze reden wordt aangeraden ook een aantal prestatie-indicatoren te benoemen.
- In het programmakkoord staan een aantal passages die niet of slechts deels vervat zijn in doelen in het conceptjaarplan en ambities bij die doelen. Op zich kan voortschrijdend inzicht tot andere formuleringen leiden. Maar uit het oogpunt van transparantie richting raad zou het goed zijn verschillen t.o.v. het Programmakkoord in de tekst van het resultaatgebied toe te lichten.
- In het resultaatgebied is een duidelijke hiërarchie zichtbaar. Onder het maatschappelijk effect staat een hoofddoelstelling met indicator. Daaronder vallen nog negen andere doelen

die alle aan die hoofdoelstelling moeten bijdragen. De doelenstructuur zou nog duidelijker zijn wanneer prestatiedoelen helderder omschreven zijn en de doelstellingen voorzien zijn van meetbare activiteiten van de gemeente.

- Het resultaatgebied is overigens onderverdeeld in vier subresultaatgebieden. De toegevoegde waarde hiervan is niet duidelijk. Het onderscheid komt wat gedateerd over. Als er al een onderscheid relevant is is dat de tweedeling sociale veiligheid versus fysieke veiligheid. Te overwegen valt de subresultaatgebieden samen te voegen.
- Voorzover er in dit stadium teksten zijn opgenomen zijn deze goed leesbaar. Gezien het beperkte aantal (10) en de aard van de doelstellingen (meetbaar, tijdgebonden en relevant) kan een raadslid redelijk snel inzicht krijgen in wat de gemeente wil bereiken en wat het mag kosten.

5.1.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen programakkoord Openbare orde en veiligheid				
Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen				
		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	De veiligheid in alle 78 buurten is verbeterd.			
	Niet duidelijk is of het doel is in alle buurten de veiligheid te verbeteren of dat men alleen de gemiddelde veiligheid wil verbeteren. Om volledig te zijn had men naast de indicator objectieve veiligheid ook een indicator voor de subjectieve veiligheid kunnen opnemen. Deze tot voor kort belangrijke indicator is nu geheel verdwenen. Tot nu toe daalde de index in 2004 met 5 punten, in 2005 met 4 punten. Hoewel sprake zal zijn van afnemende meeropbrengsten is een beoogde daling van 6 punten in 4 jaar aan de lage kant.	3	3	4
2.	Verlaging jeugdcriminaliteit.			
	Er is voor gekozen alleen een effect-indicator te benoemen. Juist omdat dit een speerpunt van de gemeente is, zou een aanvullende prestatie-indicator meerwaarde hebben. De gekozen indicator is op zich goed. Naast de omvang van de groep, zou men ook een indicator kunnen opnemen voor het aantal delicten of het aantal risicojongeren (jeugdcriminaliteit is breder dan harde kern jeugd).	3	3	4

3.	Verlaging jeugdoverlast.			
	Er is voor gekozen alleen een effect-indicator te benoemen. Juist omdat dit een speerpunt van de gemeente is, zou een aanvullende prestatie-indicator meerwaarde hebben. Er wordt nu alleen gekeken naar het aantal groepen, maar niet naar de feitelijke jeugdoverlast of het aantal gemelde incidenten over overlastgevende jeugdgroepen. Hiervoor zou ook een indicator opgenomen kunnen worden. Het begrip overlastgevende jeugdgroep vergt om een eenduidige definitie waaraan consequent vastgehouden wordt.	3	3	4
4.	Verlaging overlast veelplegers.			
	De indicatoren gaan alleen over verslaafde veelplegers. Een indicator voor niet-verslaafde veelplegers ontbreekt. De aansluiting op Programakkoord is voor verbetering vatbaar. Het Programakkoord is op onderdelen ambitieuzer geformuleerd. Als dit een bewuste keuze is dient hier in de begeleidende tekst een toelichting op gegeven te worden. De term 'zorgaanbod' is onduidelijk, en daardoor niet goed afrekenbaar.	3	2	4
5.	Verlaging misstanden in prostitutiebranche.			
	Vooral de term misstand in het doel is onduidelijk. Gezien de gekozen indicatoren lijkt men vooral regels te willen handhaven. Dit heeft ongetwijfeld een preventief effect. Niet duidelijk is of men ook actief misstanden wil aanpakken. De streefwaarden voor vergunningen escortbranche hangen niet goed samen. Bij tweede indicator (Bibob-toepassing) staat 100% als streefwaarde, terwijl dat aantal al in 2007 lijkt te zijn bereikt. Bij derde indicator vraagt het begrip integrale actie om een eenduidige definitie, anders kan daar van alles onder verstaan worden.	3	2	4
6.	Vermindering huiselijk geweld.			
	In het Programakkoord staat dat gewerkt wordt aan betere registratie van aard en omvang. Niet duidelijk is wat dit betekent voor de volledigheid van de indicatoren en de juistheid van de nulmetingen. De gekozen indicatoren zijn onvoldoende precies geformuleerd. Gezien de moeite die het tot nu toe kostte om huiselijk geweld in kaart te brengen en te bestrijden lijken de streefwaarden nogal ambitieus.	2	2	4
7.	Normaliseren wallengebied.			
	In het programakkoord staat dat buurten die slechter scoren op de veiligheidsindex om extra inspanningen vragen. Het Wallengebied is slechts een van die buurten. De ambitie voor het Wallengebied is lager dan voor de stad als geheel. Niet duidelijk is wat met 'normaliseren' bedoeld wordt. Gezien de nadruk op te plegen extra inspanningen zou een prestatie-indicator hiervoor de activiteiten van de gemeente beter afrekenbaar maken.	2	1	4
8.	Verbeteren toezicht			
	Niet duidelijk is waar het toezicht verbeterd moet worden, in welk gebied, op straat en wanneer. Voor de drie indicatoren zijn geen nulmeting en streefwaarden omschreven waardoor ze niet afrekenbaar zijn. De ambitie uit het programakkoord vindt niet zijn weerslag in doel, indicatoren en activiteiten.	2	2	1

9.	Verbetering regelgeving en consequent handhaven			
	Deze hoofddoelstelling komt ook terug in het resultaatgebied Bestuur en Concern, ook de indicatoren zijn vrijwel identiek. Niet duidelijk is of en op welke wijze de hoofddoelstelling bijdraagt aan het beoogde maatschappelijk effect. Zowel doel als indicatoren moeten preciezer geformuleerd worden	2	2	1
10.	De sociale veiligheid in het OV wordt verbeterd			
	Onduidelijk is wat bedoeld wordt met de indicator 'leefbaarheid/doelen OV-politie'. Gezien het doel zou je een mix verwachten van een kwantitatieve indicator (realisatie OV-politie) en al langer bestaande kwantitatieve indicatoren zoals: aantal meldingen ervaren overlast in OV, het aantal slachtoffers van geweld en criminaliteit in het OV, het aantal zwartrijders, etc.	1	2	1

5.2 Resultaatgebied: Werk en inkomen

5.2.1 Maatschappelijk effect

Beschrijving

Voor het resultaatgebied Werk en inkomen is één maatschappelijk effect geformuleerd, namelijk:

Iedereen doet mee

In de toelichting geeft de gemeente aan dat het vooral gaat om mensen via werk en participatie bij de maatschappij te betrekken.

Beoordeling formulering en consistentie

Het maatschappelijk effect is als effectdoelstelling geformuleerd en vloeit letterlijk voort uit het programakkoord.

5.2.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

Het resultaatgebied Werk en Inkomen is onderverdeeld in 11 doelstellingen, waarvan acht geformuleerd zijn als prestatiedoelstelling en drie als effectdoelstelling. De rekenkamer constateert dat het maatschappelijke effect gericht is op werk, reïntegratie en participatie, terwijl meer dan de helft van de doelstellingen vooral betrekking heeft op inkomensverstrekking.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Werk en inkomen
Aantal hoofddoelstellingen	11
Volledigheid indicatoren (1-4)	3,0
Specifiek (1-4)	2,6
Meetbaar (1-4)	3,2

Positief is dat de meeste doelstellingen voorzien zijn van een passende indicator waarmee de doelstelling gemeten kan worden. In slechts een enkel geval was dat niet het geval. Verder hebben alle doelstellingen een tijdpad met tussendoelen (2007). Bij 6 indicatoren ontbreekt het een einddoel (2010).

5.2.3 Overige bevindingen

De rekenkamer constateert de volgende knelpunten:

- Slechts 6 van de 11 doelstellingen zijn (deels) meetbaar, d.w.z. voorzien van een indicator met een nulmeting en streefwaarden voor de toekomst.
- Meer dan de helft (7 van de 11) van de doelstellingen voor 2007 zijn niet haalbaar geformuleerd: 6 doelstellingen zijn te ambitieus geformuleerd en 1 doelstelling is juist te weinig ambitieus geformuleerd. Zo wordt in 2007 gestreefd dat 80 % van de jongeren bij het jongerenloket binnen vier weken na aanmelding aan de slag, naar school of op weg naar werk is, terwijl in 2005 dit 31% bedraagt en gegevens ontbreken over de doorlooptijd. Eén doelstelling is juist niet ambitieus genoeg. Dit geldt voor de ambitie om 500 klanten

meer te laten uitstromen dan het landelijke gemiddelde. Onbekend is hoe het landelijke gemiddelde zal worden berekend. Juist omdat Amsterdam het grootste klantenbestand heeft zal Amsterdam naar verwachting al snel 500 klanten meer kunnen laten uitstromen dan het landelijke gemiddelde.

- De doelstellingen voor het subresultaatgebied ‘Dienstverlening’ vertonen geen verband met het maatschappelijk effect dat is gericht op integratie. Met andere woorden er zijn alleen doelstellingen over de dienstverlening op het gebied van inkomensverstrekking (subresultaatgebied ‘Inkomen en Armoedebestrijding’) geformuleerd en niet op het terrein van reïntegratie. Gezien het belang van reïntegratie (zie maatschappelijk effect) ligt dit niet voor de hand.

Er zit een logische samenhang tussen waar de activiteiten per resultaatgebied (paragraaf 2) genoemd worden en de doelstellingen (paragraaf 1). Op één na worden alle doelstellingen uit paragraaf 1 ook in paragraaf 2 als doelstelling vermeld. De activiteiten bij het subresultaatgebied Dienstverlening zijn nog niet ingevuld.

Opvallend is dat alleen per subresultaatgebied aangegeven wordt wat de activiteiten mogen kosten, niet op het niveau van de doelstellingen. Hierdoor heeft de raad geen inzicht in de kosten per doelstelling en per activiteit. Toch zijn de kosten per subresultaatgebied zeer omvangrijk. De lasten van Werk bedragen €233,4 miljoen en die van Inkomen en Armoede €538,9 miljoen.

5.2.4 Conclusies

- De kwaliteit van het resultaatgebied Werk en Inkomen is redelijk te noemen. Een verbeterslag is mogelijk door: scherpere focus op reïntegratiedoelstellingen, vervangen van prestatiedoelstellingen door effectdoelstellingen, meetbaar maken van doelstellingen door nulmeting en streefwaarden te formuleren en doelstellingen realistisch te formuleren.
- Vergeleken met het programakkoord is het jaarplan 2007 meer uitgewerkt. Waar de gemeente in het programakkoord alleen aangeeft dat het iedereen wil activeren, geeft het jaarplan iets preciezer aan waar het om gaat bij activering. Toch bevat het programakkoord ook twee maatregelen die niet in het jaarplan zijn uitgewerkt: ‘Het zorgen voor voldoende laaggeschoold werk’ en ‘Het opzetten van regelingen voor kleine ondernemers met een laag inkomen’.
- Vergeleken met het jaarplan 2006 is een kleine verbetering zichtbaar in het jaarplan 2007. Een aantal doelstellingen bevat nu kwantitatieve indicatoren waardoor een raadslid beter kan volgen of een doelstelling daadwerkelijk bereikt is.
- Opvallend is dat naast de DWI ook de gemeentelijke belastingdienst, de WRA groep en DMO een bijdrage leveren aan dit resultaatgebied. De 11 doelstellingen hebben slechts betrekking op de DWI.

5.2.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen programakkoord Werk en inkomen				
Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen				
		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	Duurzame uitstroom naar werk			
	Passende indicatoren ontbreken. Hierdoor is het niet mogelijk de realisatie van de doelstelling te monitoren. De doelstelling weinig specifiek opgesteld. Zo is niet duidelijk wat de doelgroep is.	1	1	4
2.	Vergroten van het aantal klanten op traject			
	Streefwaarden lijken (te) ambitieus te zijn.	4	3	4
3.	Meer niet uitkeringsgerechtigden (NUG) in een reïntegratietraject			
	Onduidelijk is wie tot de groep niet-uitkeringsgerechtigden behoren. In de jaarrapportage 2005 DWI worden ook jongeren tot de groep mensen zonder uitkering gerekend. Omdat deze groep ook tot doelstelling 4 behoort is er sprake van een samenloop van doelstellingen en bestaat de mogelijkheid dat doelstelling 3 en 4 niet onderscheidend zijn.	4	2	4
4.	Terugdringen jeugdwerkloosheid			
	Geen duidelijke definitie van 'jeugd' is aanwezig. Er is geen nulmeting, maar er zijn wel streefwaarden benoemd. Hierdoor kan niet getoetst worden op het realistisch gehalte van de doelstelling.	3	2	3
5.	Op grotere schaal invoeren van het instrument terugkeerbanen			
	Onduidelijkheid over de inhoud van de doelgroep en de terugkeerbanen. Mogelijk zijn de streefwaarden te ambitieus geformuleerd. Er wordt momenteel nog zelfs geworven voor de pilot 'Terugkeerbanen'.	3	2	4
6.	Emancipatie van de burgers: meer doorstroom uit de uitkering			
	Indicator kan worden aangevuld met andere indicator, bijvoorbeeld 'het aantal klanten dat uit de uitkering stroomt'. Daarnaast is op dit moment geen rekening gehouden met het fenomeen draaideur cliënten	3	3	3
7.	Vergroten van het bereik van de armoedemiddelen met een uitbreiding van de doelgroep naar 110% van het wettelijk sociaal minimum			
	Huidige situatie en streefwaarden ontbreken. Voor slechts één specifieke doelgroep is een indicator opgenomen (klanten Voedselbanken). Daarnaast is de indicator 'uitputting armoedemiddelen' geformuleerd. Dit is geen doel op zich. Het gaat om een effectieve, efficiënte en rechtmatige inzet van de middelen	3	4	1

8.	Versterken schuldhulpverlening: wegwerken van de wachtlijsten en meer inzet op schuldhulpverlening voor jongeren			
	Streefwaarden ontbreken voor een deel. De indicatoren kunnen specifieker worden geformuleerd ('aantal schuldhulpverlenings-trajecten'). De streefwaarde die geformuleerd is, lijkt (te) ambitieus. Het wegwerken van wachtlijsten alleen geeft een beperkt beeld van de versterking van schuldhulpverlening (hoe zit het bijvoorbeeld met recidivisten?)	4	4	2
9.	Terugdringen van het aantal gevallen van oneigenlijk gebruik van een uitkering			
	De indicator concentreert zich slechts op één aspect. De activiteit is niet helder: hoe wordt het aantal gevallen van oneigenlijk gebruik teruggedrongen?	2	1	3
10.	Snel en adequaat geholpen: binnen de wettelijke, c.q. (scherper) ten doel gestelde termijnen			
	Indicatoren zeggen iets over adequaatheid van dienstverlening op het gebied van levensonderhoud en bijzondere bijstandsaanvragen. Indicator zegt niets over het succes van reïntegratie en participatie	2	4	4
11.	Verbeteren telefonische bereikbaarheid: tevredenheid over telefonische bereikbaarheid			
	Geen duidelijk verband tussen deze hoofddoelstelling en het maatschappelijk effect in dit resultaatgebied. Nulmeting en exacte streefwaarden ontbreken. In resultaatgebied 'Bestuur en concern' zijn voor de dienstverlening concrete streefwaarden geformuleerd voor de verbetering voor de klantwaardering en de bereikbaarheid.	4	3	3

5.3 Resultaatgebied: Zorg

5.3.1 Maatschappelijk effect

Beschrijving

Bij het resultaatgebied *Zorg* is geen maatschappelijk effect ingevuld. Wel staat in de inleiding van het resultaatgebied dat het accent ligt op 'het behouden en bevorderen van de gezondheid van alle Amsterdammers'. Onduidelijk is of dit het maatschappelijke effect is voor dit resultaatgebied.

Beoordeling formulering en consistentie

De beoogde maatschappelijke effecten van het resultaatgebied *Zorg* moeten nog worden ingevuld. Op basis van deze effecten kunnen de hoofddoelstellingen worden gerangschikt.

5.3.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

Drie van de doelstellingen die onder 'Overige bestuurlijke aandachtspunten' staan horen bij het onderdeel programakkoord thuis. Van de in totaal 15 doelstellingen zijn er 11 als prestatiedoelstelling en 4 (27%) als effectdoelstelling geformuleerd. Omdat ook het maatschappelijk effect niet expliciet is ingevuld is het jaarplan voor *Zorg* met name gestoeld op activiteiten.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Zorg
Aantal hoofddoelstellingen	15
Volledigheid indicatoren (1-4)	1,9
Specifiek (1-4)	2,1
Meetbaar (1-4)	2,4

Hoofddoelstellingen en indicatoren zijn niet altijd specifiek door het ontbreken van eenduidige begrippen en specificatie van de doelgroep.

Het komt voor dat het programakkoord beter uitgewerkte doelstellingen bevat dan het jaarplan 2007. Dit geldt bijvoorbeeld voor de doelstelling 'Er verblijven geen zwerfjongeren meer op straat'.

5.3.3 Overige bevindingen

Een deel van de indicatoren (4 van de 25) is niet voorzien van een nulmeting. Naast het ontbreken van nulmetingen is het grootste probleem dat de nulmetingen zowel qua vorm (meeteenheid) als qua inhoud niet goed aansluiten bij de indicator. Een voorbeeld hiervan is het aantal meldingen van huiselijk geweld (nulmeting) voor de indicator (aantal slachtoffers geweld). Het aantal meldingen hoeft niet overeen te komen met het aantal slachtoffers.

De samenhang tussen de twee paragrafen is niet eenvoudig vast te stellen. In de eerste plaats komt dit doordat de hoofddoelstellingen niet letterlijk zijn overgenomen. Paragraaf 2 is ingedeeld in 7 categorieën en de volgorde wijkt sterk af van de volgorde van paragraaf 1. De hoofddoelstellingen komen daarnaast niet 1 op 1 terug. Vrij veel hoofddoelstellingen zijn in het geheel niet opgenomen. Dit betreft:

- vermindering van het aantal SOA-dragers, tienermoeders en slachtoffers van loverboys;
- uitbreiding experiment heroïneverstrekking;
- wegwerken achterstanden in het elektronisch cliëntendossier van de jeugdgezondheidszorg;
- de drie hoofddoelstellingen over de Ouder- en Kindcentra;
- vinden van structurele financiering voor Vangnet Jeugd.

De categorie ‘kwetsbare groepen’ is niet te herleiden tot een hoofddoelstelling.

De activiteiten zijn onoverzichtelijk gepresenteerd. In de tabel zijn subdoelstellingen opgenomen die het karakter van een activiteit hebben en vice versa.

De formulering van de activiteiten is weinig SMART, de afrekenbaarheid is hierdoor beperkt.

5.3.4 Conclusies

Het resultaatgebied Zorg is geen overzichtelijk geheel dat gemakkelijk leest. De opzet van het resultaatgebied is verwarrend omdat:

- het veel doelstellingen bevat, waarvan sommige elkaar overlappen;
- de doelstellingen die voortvloeien uit het programmakkoord soms zijn ondergebracht bij de doelstellingen die onder ‘overige bestuurlijke aandachtspunten’ staan vermeld;
- niet alle doelstellingen zijn voorzien van indicatoren en streefwaarden. Als dat wel het geval is, zijn ze vaak niet meetbaar;
- het niet altijd duidelijk is welke nulmeting bij welke indicator hoort;
- de doelstellingen niet goed aansluiten op de activiteiten.

Vergeleken met het jaarplan 2006 is het jaarplan 2007 op een aantal punten verbeterd:

- het totale aantal doelstellingen voor zorg is teruggebracht van 24 (2006) naar 15 (2007);
- er is in het jaarplan 2007 een begin gemaakt om de doelstellingen te voorzien van indicatoren en streefwaarden, alleen slaagt men er nog niet altijd goed in om deze goed te formuleren.

Een minpunt, vergeleken met het jaarplan 2006, is dat het algemeen te bereiken maatschappelijk effect voor zorg in 2006 is weggelaten. In het jaarplan 2006 heeft de gemeente echter een duidelijk maatschappelijke effect geformuleerd: ‘Mensen in staat stellen zo lang mogelijk de regie op het eigen leven te voeren en mee te doen.’

5.3.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen programakkoord Zorg				
Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen				
		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	Amsterdamse burger heeft toegang tot kwalitatief goede - en betaalbare zorg. Het aanbod van zorg- en welzijnsproducten is toegankelijk voor alle Amsterdamse burgers. De presentatie van de indicatoren, nulmetingen en streefwaarden is onoverzichtelijk. Het is niet in een oogopslag duidelijk wat bij elkaar hoort. Er moet duidelijke aansluiting komen tussen indicatoren, nulmetingen en streefwaarden. Het begrip 'zorg' moet worden afgebakend.	3	3	3
2.	In 2010 alle dak- en thuislozen en OGGZ-lienten een persoonsgericht aanbod en onderdak bieden. Raakvlak OOV (G4-rijkaanpak). In het onderdeel 'Middelen en activiteiten per subresultaatgebied' is de doelstelling nader verfijnd. Deze verfijning lijkt aanknopingspunten te bieden voor aanvullende indicatoren. Eén subdoelstelling bevat een streefwaarde die in het eerste onderdeel van het plan thuishoort, dit betreft: '600 dak- en thuislozen zijn eind 2007 voorzien van een op de persoon gericht traject dat bestaat uit een aanbod op verschillende levensterreinen'. Verder zijn in dit onderdeel de activiteiten opgenomen ter realisatie van de doelstelling. Deze activiteiten zijn consistent met de doelstelling.	2	2	2
3.	Opzetten Centrum voor Hulpverlening, Advies en Gezondheidszorg (HAG) aan prostituees (eerder genoemd Gezondheidscentrum Prostituees). Raakvlak OOV. Het geheel is weinig consistent; doelstelling, indicator en streefwaarden sluiten onvoldoende op elkaar aan. De doelstelling kan als effectdoelstelling worden geformuleerd om indicatoren en streefwaarden hiermee in lijn te brengen.	1	1	4
4.	Jeugd- Kinderen op de eerste plaats- Kinderen leren weerbaar te zijn op het gebied van alcohol, roken, drugs en voeding. Raakvlak: Jeugd-Kinderen Eerst (OOV). De doelstelling is niet specifiek genoeg en hangt onvoldoende samen met de indicatoren. In het onderdeel 'Middelen en activiteiten per subresultaatgebied' wordt de doelstelling anders geformuleerd: 'kinderen weerbaar maken door voorlichting alcohol, roken, drugs en voeding'. Deze formulering is al duidelijker. De gepresenteerde activiteiten zijn consistent met dit doel en maken duidelijk dat er een grote rol is weggelegd voor de scholen. Verdere invulling moet plaatsvinden in de Nota Volksgezondheid 2008-2011.	1	1	2

5.	Vermindering aantal dragers SOA, tienermoeders en slachtoffers loverboys door middel van doelgroepgerichte seksuele voorlichting			
	De doelstelling en de uitwerking daarvan is een van de betere binnen het resultaatgebied Zorg. De doelstelling is alleen niet nader uitgewerkt in het onderdeel 'middelen en activiteiten per resultaatgebied'. Dit moet wel gebeuren. Verder kunnen kwalitatieve indicatoren worden toegevoegd m.b.t. voorlichting. De streefwaarde m.b.t. seksuele voorlichting door zelforganisaties moet in lijn worden gebracht met de indicator..	2	3	3
6.	Verbetering registratie van huiselijk geweld om meer zicht te krijgen op de aard en omvang van huiselijk geweld			
	Doelstelling is afkomstig uit het resultaatgebied Veiligheid. Daar is echter het verbeteren van registratie opgenomen als activiteit onder de hoofddoelstelling 'vermindering huiselijk geweld'. Het is daarom onlogische en inconsistent om het hier als hoofddoelstelling op te nemen. Verder beoordelen van de doelstelling heeft niet plaatsgevonden, temeer omdat de doelstelling verder ook niet uitgewerkt is in indicatoren, nulmetingen en streefwaarden.	1	1	1

Hoofddoelstellingen overige bestuurlijke aandachtspunten Zorg

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
7.	Uitbreiding experiment heroïneverstrekking			
	De doelstelling moet worden gewijzigd in een effectdoelstelling onder programakkoord zodat duidelijk is wat de gemeente wil bereiken. Voeg nog een extra indicator toe die het bereik van de verslaafden meet. Laat de meeteenheid van de nulmeting overeenkomen met die van de indicator. De doelstelling wordt duidelijker door aan te geven op welke doelgroep het zich richt en wat men onder plaatsen verstaat.	2	2	3
8.	Er zijn maatschappelijke steunsystemen in de stadsdelen voor mensen met (O)GGZ-problematiek			
	De doelstelling kan worden verduidelijkt door begrippen als steunsystemen te verduidelijken of te verwijzen naar definitie.	1	2	3
9.	Reduceren van aantal slachtoffers huiselijk geweld			
	De overlap tussen de doelstellingen uit resultaatgebieden moet worden vermeden. Het resultaatgebied OOV bevat ook een doelstelling om het huiselijk geweld te verminderen, evenals het resultaatgebied zorg. Bij zorg komt huiselijk geweld zowel bij de doelstellingen uit het programakkoord als bij de overige bestuurlijke aandachtspunten terug.	3	3	3
10.	Er verblijven geen zwerfjongeren meer op straat			
	De doelstellingen in het jaarplan moeten meer worden uitgewerkt dan die in het programakkoord. Het komt voor dat het programakkoord beter uitgewerkte doelstellingen bevat dan het jaarplan 2007. Bestuurlijke aandachtspunten die wel voortvloeien uit het programakoord horen thuis bij de doelstellingen die betrekking hebben op het programakkoord.	3	4	3

11.	Wegwerken achterstanden in het Elektronisch cliëntendossier (eCD) van de jeugdgezondheidszorg (JGZ)			
	Er moet bij deze doelstelling een kwantitatieve indicator worden geformuleerd, bijvoorbeeld het aantal dossiers dat niet is bijgewerkt. Deze doelstelling is bestuurlijk minder relevant, en zou ook als activiteit genoemd kunnen worden in het jaarplan 2007.	3	3	3
12.	Vroegsignalering van problemen in Ouder en Kindcentra (OKC's)			
	Er moeten meetbare nulmetingen en streefwaarden worden geformuleerd die aansluiten bij indicatoren en relevant zijn voor doelstelling. Breng bestuurlijke aandachtspunten die voortvloeien uit het programakkoord horen thuis bij de doelstellingen die betrekking hebben op het programakkoord. Voeg de drie bestaande doelstellingen die betrekking hebben op de OKC's daarbij samen, zodat er een overzichtelijk geheel ontstaat. Deze prestatiedoelstelling komt niet terug in het overzicht van activiteiten, en het wordt ook niet genoemd bij het resultaatgebied Educatie en Jeugd.	3	2	3
13.	Huisvestiging voor Ouder en kindcentra (OKC's) in elk stadsdeel.			
	Zie (12)	1	1	1
14.	Opvoedingsondersteuning en ontwikkelingsondersteuning (O&O) in OKC's			
	Zie (12)	2	2	1
15.	Vinden van structurele financiering voor Vangnet Jeugd			
	Een goede indicator bij de doelstelling is nodig zodat de raad in de gaten kan houden in hoeverre de doelstelling bereikt wordt. Met name voor een doelstelling waar 1,1 miljoen euro voor beschikbaar is, is het van belang dat de raad het bereik kan monitoren. Het is niet helder wat de prestatie van de gemeente zal zijn.	1	1	1

5.4 Resultaatgebied: Educatie, jeugd en diversiteit

5.4.1 Maatschappelijk effect

Beschrijving

Het resultaatgebied kent één maatschappelijk effect:

Iedereen heeft voldoende bagage om volwaardig en zelfstandig in de Amsterdamse samenleving te kunnen participeren

Beoordeling formulering en consistentie

Het maatschappelijk effect is geen citaat uit het programmakkoord; het is in de geest daarvan geformuleerd. Er is een duidelijke samenhang met het resultaatgebied Werk en inkomen. Het gewenste maatschappelijk effect van dit resultaatgebied luidt ‘iedereen doet mee’ en beoogd om de burgers via werk en participatie bij de maatschappij te betrekken. In het jaarplan 2006 werd nog verwezen naar het Lokaal Onderwijs & Jeugdplan 2006-2010 en het Sociaal Structuurplan (SSP) 2004-2015 ‘Wat Amsterdam Beweegt’ als basis voor het te voeren beleid. In het jaarplan 2007 zien wij geen verwijzingen naar deze plannen opgenomen.

5.4.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

In het ontvangen concept van het resultaatgebied ‘Educatie, jeugd en diversiteit’ zijn 17 hoofddoelstellingen bij ‘programmakkoord’ en 2 bij ‘overige bestuurlijke aandachtspunten’ geformuleerd. Het resultaatgebied kent derhalve nagenoeg alleen maar bestuurlijke prioriteiten uit het programmakkoord. De hoofddoelstellingen zijn beknopt geformuleerd:

- 13 hoofddoelstellingen zijn zo geformuleerd dat ze een maatschappelijk effect beschrijven. Twee daarvan zijn verder uitgewerkt als ware het prestatie-indicatoren: ‘meetinstrument taalbeheersing’ en ‘aantal scholen met een ouderbeleidsplan’. Beschikbaarheid van meetinstrumenten en ouderbeleidsplannen zeggen niets over of ook daadwerkelijk de gewenste maatschappelijke effecten worden gerealiseerd;
- 4 hoofddoelstellingen gaan over prestaties. De voorgenomen prestaties bij de hoofddoelstelling bij jeugdzorg ”Kinderen ontvangen de juiste zorg” is niet consistent met het maatschappelijk effect van dit resultaatgebied en past wellicht beter bij het resultaatgebied ‘Zorg’.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Educatie, jeugd en diversiteit
Aantal hoofddoelstellingen	19
Volledigheid indicatoren (1-4)	2,5
Specifiek (1-4)	3,1
Meetbaar (1-4)	2,4

5.4.3 Overige bevindingen

Bij 9 hoofddoelstellingen wordt gemeld dat er geen nulmeting aanwezig is. Bij huidige situatie wordt bijvoorbeeld melding gemaakt van: meetinstrument voor taalbeheersing is niet beschikbaar, aantal scholen met ouderbeleidsplan is onbekend en de tekorten stageplaatsen

worden geïnventariseerd per sector/niveau. Door het ontbreken van nulmetingen wordt het formuleren en vaststellen van afrekenbare doelen bemoeilijkt. Advies is om met voortvarendheid de relevante nulmetingen en meetsystemen beschikbaar te krijgen.

Er is een heldere relatie tussen hoofddoelstellingen (paragraaf 1) en middelen en activiteiten (paragraaf 2). In 10 van de 19 hoofddoelstellingen zijn in de paragraaf ‘Middelen en activiteiten’ activiteiten vermeld zonder een nadere kwantificering. Bij de andere hoofddoelstellingen zijn wel enkele kwantitatieve gegevens vermeld die een aanknopingspunt kunnen bieden om een oordeel te vormen over de prestaties die de gemeente voornemens is te leveren. Als voorbeeld noemen wij hierbij:

- aantal peuters en kleuters dat thans de voorschool volgt (in totaal 7650) en het aantal voor 2010 (in totaal 9850);
- pilot huisbezoeken op 22 scholen;
- hulp aan 260 moeders en uitbreiding van het aantal probleemgezinnen dat (combinatie van zorg ontvangt (van 12% naar 21%);
- 1.300 teamtrainingen veiligheid en radicalisering.

Voorts is opvallend dat in tegenstelling tot het jaarplan 2006 de hoofddoelstelling en het subresultaatgebied Bibliotheek niet meer voorkomt.

5.4.4 Conclusies

In het resultaatgebied Educatie, Jeugd en Diversiteit is toegankelijk van opzet. Bij 5 hoofddoelstellingen (Ouderbetrokkenheid, Jeugdzorg, Opvoedingsondersteuning, Burgerschap en Onderdak Dak- en thuisloze jongeren) zijn naar het oordeel van de rekenkamer indicatoren vermeld die niet het beoogde effect in beeld brengen. Voor een goede sturing is het van belang dat de geformuleerde hoofddoelstelling en de gebruikte indicatoren goed op elkaar worden afgestemd.

Opvallend is verder dat in het jaarplan 2007 onder Hoofddoelstellingen Programmakkoord ook “tegggaan van zwarte en witte scholen” is opgenomen. In het programmakkoord zelf hebben we deze doelstelling niet aangetroffen.

Daarnaast heeft de rekenkamer geconstateerd, dat er bij een aantal hoofddoelstellingen nog nulmetingsgegevens ontbreken. Dit geldt onder meer voor de hoofddoelstellingen Taalbeheersing, Aantal gemengde scholen, Opvoedingsondersteuning, Jongeren met problemen en Burgerschap. Hierdoor kan achteraf niet of niet eenvoudig worden vastgesteld in hoeverre het beleid van de gemeente succesvol is geweest c.q. heeft bijgedragen tot het oplossen van het maatschappelijke probleem. Om een goed onderbouwd beleid te kunnen voeren adviseert de rekenkamer de benodigde meet- en monitorsystemen met spoed te ontwikkelen en in te voeren.

5.4.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	Voorschool: Kinderen beheersen de Nederlandse taal Geformuleerd als effectdoelstelling, terwijl het ontwikkelen van een meetinstrument taalbeheersing een prestatiedoelstelling is. Gemeld wordt dat er nog geen nulmeting is. Ook zijn er geen streefwaarden opgenomen	3	3	2
2.	Brede school: Er komen brede scholen, die tijdens kantooruren open zijn en een reeks van activiteiten op het gebied van sport, recreatie en cultuur hebben Prestatie- en effectindicatoren lopen door elkaar. Er zijn geen tussendoelen benoemd	4	3	4
3.	Voortijdig schoolverlaten: Jongeren behalen een startkwalificatie, werken, of volgen een traject naar opleiding of werk De indicator “aantal voortijdig schoolverlaters” laat slecht beperkt zien of de doelstelling is bereikt. Als nulmeting is het schooljaar 2004/2005 vermeld. Uit rekenkamer onderzoek blijkt dat naast dit aantal genoemde VSV-ers er in juli 2006 nog een groep jongeren is waarvan nog moet worden vastgesteld of deze VSV-ers zijn.	2	3	4
4.	Leerplichthandhaving: Schoolverzuim wordt direct aangepakt Indicator zou meer moeten ingaan op het aspect ‘direct aanpakken’. Onder “middelen en activiteiten” is wel weergegeven dat er bij schoolverzuim binnen vijf dagen contact opgenomen moet worden met spijbelende jongeren en hun ouders. Dit is niet vertaald naar een indicator.	2	3	3
5.	Ouderbetrokkenheid: Ouders worden betrokken bij de schoolcarrière van hun kinderen De indicator is gericht op het hebben van een ouderbeleidsplan. De feitelijke betrokkenheid wordt niet gemeten. Daarnaast ontbreekt een nulmeting	1	3	2
6.	Stageplaatsen: Er komen voldoende stageplaatsen Op dit moment ontbreekt nog een nulmeting.	4	3	3
7.	Lerarentekort: Amsterdam heeft voldoende gekwalificeerde leerkrachten Onduidelijkheid is of het meetmoment van de opgegeven nulmeting (2007) juist is.	4	4	2
8.	Aanpak segregatie: Tegengaan zwarte en witte scholen De effectdoelstelling heeft een (gedeeltelijke) uitwerking in een incidentele prestatiedoelstelling (ontwikkelen meetinstrument). Hoewel niet genoemd in programmakkoord wordt de doelstelling wel in het jaarplan onder programmakkoord genoemd	3	4	2

9.	Taalbeheersing: Betere beheersing van de Nederlandse taal en grotere kennis van cultuur en geschiedenis van de (Amsterdamse) samenleving			
	In het programmakkoord is de zinsnede opgenomen van: "Ouders die dat nodig hebben krijgen daarom allemaal binnen vier jaar Nederlandse les." Opmerkelijk is dat de uitwerking nu minder concreet is. Streefwaarden lijken (te) ambitieus geformuleerd	4	4	2
10.	Jeugdzorg: Kinderen ontvangen de juiste zorg			
	De gekozen indicator zegt niets over de juiste zorg	1	1	4
11.	Aanpak problematiek jongeren: Problemen bij jongeren worden vroegtijdig gesignaleerd en ondervangen			
	Onvolledige set van indicatoren. Door alleen het <i>gebruik</i> van trajecten te meten weet je nog niet of de trajecten succesvol zijn geweest om de problemen vroegtijdig te signaleren en te ondervangen. Door expliciet te verwijzen naar paragraaf 2 wordt het de lezer direct duidelijk welke prestaties de gemeente voornemens is uit te voeren om deze doelstelling te realiseren. Door ontbreken van een nulmeting is het moeilijk te beoordelen of de doelstelling realistisch is.	2	3	3
12.	Opvoedingsondersteuning: Ouders die hulp nodig hebben, krijgen hulp bij de opvoeding van hun kinderen			
	Het aantal ouders dat gebruik maakt van de opvoedingsondersteuning is meer een monitorgegeven. Gelet op de hoofddoelstelling is het nodig om inzicht te bieden in de mate waarin ouders opvoedingsondersteuning nodig hebben en krijgen. Het programmakkoord gaat hier letterlijk op in. Het programmakkoord gaat ook nog in op onderzoeken van het verplicht stellen van de opvoedingsondersteuning. Dit komt niet terug in het jaarplan.	1	4	2
13.	(Sociale) vaardigheden opdoen			
	Er is geen meetbare doelstelling opgenomen. Verwezen wordt naar de aanpak inburgering, Vroegtijdig Schoolverlaters, stageplaatsen en leerplichthandhaving. Het programmakkoord relateert het opdoen van sociale vaardigheden aan het verbeteren van de sociale cohesie en het bevorderen van binding en ontmoeting van Amsterdammers.	2	2	1
14.	Burgerschap			
	De ambitie is om in de periode 2007-2010 alle burgers te bereiken. Wat houdt dat precies in? Om deze hoofddoelstelling afrekenbaar te maken moet hier duidelijkheid overkomen.	2	2	1
15.	Versterken sociale cohesie, ontmoeting en binding van Amsterdammers			
	Deze hoofddoelstelling gaat ook over de vorige twee hoofddoelstellingen. Die vormen meer een onderdeel van wat met deze hoofddoelstelling wordt nagestreefd. Een meer samenhangende en afrekenbare vertaling van het programmakkoord is nodig	3	4	4
16.	Aanpak discriminatie en radicalisering			
	Effect en prestaties lopen door elkaar heen. Verder ontbreekt nog de nulmeting voor het aantal meldingen Amsterdamse Onderwijsadviespunt Radicalisering (AOR). Zijn er geen andere relevante nulmetingen beschikbaar?	3	4	3

17.	Maatschappelijke organisaties dragen bij aan integratie			
	De hoofddoelstelling is niet duidelijk geformuleerd: moeten maatschappelijke organisaties meer bijdragen of moeten meer maatschappelijke organisaties bijdragen?	2	2	2

Hoofddoelstellingen overige bestuurlijke aandachtspunten Educatie, jeugd en diversiteit

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
18.	Huisvesting: Krijgen kinderen onderwijs in geschikte gebouwen Er lijkt een discrepantie te bestaan tussen de streefwaarde voor 2007 (5%) en de volgende jaren (gemiddeld 13%)	4	4	3
19.	Onderdak: Er komt hulp aan dak- en thuisloze jongeren De indicator 'aantal dak- en thuisloze jongeren' zegt niets over hoofddoelstelling. Daarnaast ontbreken gegevens over nulmeting en streefwaarden	1	3	1

5.5 Resultaatgebied: Verkeer en infrastructuur

5.5.1 Maatschappelijke effecten

Beschrijving

Voor het resultaatgebied Verkeer en Infrastructuur zijn vijf maatschappelijke effecten geformuleerd:

Behoud en verbeteren van het openbaar vervoer
 Betere luchtkwaliteit in de stad
 Betere bereikbaarheid ten dienste van de economie
 Betere verkeersveiligheid en sociale veiligheid in het OV
 Goed onderhouden stedelijke infrastructuur

Beoordeling formulering en consistentie

De eerste drie maatschappelijke effecten zijn afkomstig uit en terug te vinden in het Programakoord. De twee andere effecten zijn overige bestuurlijke aandachtspunten en – in een iets andere context – ook terug te vinden in het jaarplan 2006. Al met al kan gesteld worden dat de formulering van de maatschappelijke effecten consistent is.

Alle vijf de maatschappelijke effecten zijn als een effect geformuleerd. Eén effect is wat ongelukkig geformuleerd waardoor het het karakter heeft van een operationeel doel ('Goed onderhouden infrastructuur').

5.5.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

De vijf maatschappelijk effecten zijn 'opgedeeld' in 14 hoofddoelstellingen. De ene helft van deze doelstellingen is geformuleerd als effectdoelstelling en de andere helft als prestatiedoelstelling.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Verkeer en infrastructuur
Aantal hoofddoelstellingen	14
Volledigheid indicatoren (1-4)	2,8
Specifiek (1-4)	2,1
Meetbaar (1-4)	2,5

Het algemene beeld is dat de hoofddoelstellingen matig tot redelijk zijn geformuleerd. Eigenlijk is bij iedere hoofddoelstelling wel iets aan te merken. Zo worden bij vier effectdoelstellingen prestatie(indicatoren) vermeld. De indicatoren zeggen weinig over de realisatie van het beoogde effect. Bij twee hoofddoelstellingen is het Rijk aan zet in plaats van de gemeente Amsterdam. Het College kan hierop dus niet afgerekend worden. Daarnaast laat de uitwerking van doelstellingen in indicatoren in duidelijkheid te wensen over: onduidelijke indicatoren, niet consistent, niet volledig, voor de handliggende indicatoren worden niet gehanteerd etc.

5.5.3 Overige bevindingen

Opvallend is dat het resultaatgebied één prioriteit uit het programakkoord niet beschrijft (Sluiten kleine ring). Daarnaast vermeld het programakkoord ook nog ‘de studie naar een fietsbrug over het IJ’ en ‘de verbetering van de bereikbaarheid op de as Almere-Amsterdam-Schiphol’. Deze onderdelen van het programakkoord worden niet beschreven in het resultaatgebied. Het omgekeerde komt ook voor. De hoofddoelstelling ‘Kwaliteitsverbetering taxivervoer Amsterdam’ is in tegenstelling tot wat in de begroting staat geen onderdeel van het programakkoord.

De activiteiten in paragraaf 2 van het resultaatgebied sluiten aan op de geformuleerde hoofddoelstellingen. Wel kan men afvragen of er voldoende activiteiten worden ondernomen danwel of er voldoende middelen beschikbaar worden gesteld om het doel te kunnen realiseren (deels ook politieke afweging). Verder valt op dat zeer omvangrijke begrotingsposten niet in het resultaatgebied zijn toegelicht (de kapitaalslasten activa algemene dienst en de kapitaalslasten activa openbaar vervoer). Daarnaast komen de benamingen van de subresultaatgebieden niet terug in de hoofddoelstellingen of anderszins. Dit kan verwarring wekken.

5.5.4 Conclusies

- Er is geen echt duidelijke verbetering te zien ten opzichte van het jaarplan 2006. Zo worden effect- en prestatiedoelstellingen nog steeds door elkaar gehaald.
- Positief is dat er wordt geprobeerd om de hoofddoelstellingen meetbaar te maken aan de hand van indicatoren. Dit is echter met wisselend succes uitgewerkt.
- Ondanks de redelijke structuur van het resultaatgebied kan de leesbaarheid van daarvan nog worden verbeterd. Het document roept nu een aantal keer vragen op, omdat niet duidelijk is wat er wordt bedoeld. Dit doet vooral opgeld bij de uitwerking van de doelstellingen in indicatoren en streefwaarden. Een definitieboekje zou wellicht uitkomst bieden.

5.5.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen programakkoord Verkeer en infrastructuur				
Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen				
		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	Inzetten op regionale lichtrail of – metroverbindingen			
	Hoofddoelstelling is te weinig concreet uitgewerkt om op afgerekend te kunnen worden.	2	2	2
	Meer concreetheid nodig over het te bereiken effect en wat de gemeente daaraan gaat bijdragen in duidelijk beschreven prestaties			

2.	Stimuleren gebruik Transferia (P+R)			
	Het betreft een prestatiedoelstelling, terwijl effectindicatoren zijn geformuleerd.	3	3	4
	Hierdoor zal het inzicht in de realisatie van de doelstelling en afrekenbaarheid beperkt zijn. Geadviseerd wordt om de formulering van de doelstelling als een effectdoelstelling te formuleren (Toename van gebruik Transferia).			
3.	Behoud van en fijnmazig netwerk van bus, tram en metro			
	Streefwaarden laten geen verbetering/stijging in de bestuursperiode zien. In nulmeting is 61% en eindwaarde is 61%	3	2	4
4.	Uitvoeren luchtkwaliteitplan (hieronder onderdelen Verkeer en Vervoer)			
	Waarschijnlijk dient deze doelstelling niet als doel te worden opgenomen en vallen de volgende doelstellingen (5 t/m 7) hieronder	1	2	1
5.	Goede doorstroming autoverkeer op hoofdwegen en corridors (DVM)			
	Het is onduidelijk waarom alleen de snelheid binnen de ring als indicator is opgenomen. De gemeente streeft – gezien de waarden voor de indicator - niet naar een verbetering. Gemiddelde snelheid blijft 15km/u	3	4	3
6.	Stimuleren fietsgebruik (MJP Fiets)			
	Het betreft een prestatiedoelstelling, terwijl effectindicatoren zijn geformuleerd. Hierdoor zal het inzicht in de realisatie van de doelstelling en afrekenbaarheid beperkt zijn	1	2	4
7.	Goed uitvoerbaar systeem van stedelijke distributie			
	Geen duidelijke relatie is gelegd/te leggen tussen doelstelling en te bereiken maatschappelijk effect. Er is geen indicator aanwezig, maar vervolgens worden wel streefwaarden geformuleerd	1	1	1
8.	Kwaliteitsverbetering taxivervoer in Amsterdam			
	Kwaliteitsverbetering valt eerder onder het verbeteren van het OV dan onder betere bereikbaarheid ten dienste van de economie. De geformuleerde indicator geeft een beperkt beeld van de verbetering van de kwaliteit	2	3	3
9.	Keuze van het Rijk voor de uitwegvariant A6/A9			
	Zoals de doelstelling nu is geformuleerd, is het niet afrekenbaar. De gemeente is volledig afhankelijk van het Rijk. Het gaat om een prestatiedoelstelling voor het Rijk, maar vanuit de gemeente gezien is het een effectdoelstelling	4	1	3
10.	Invoering beprijzing			
	Het is niet duidelijk waar de 'beprijzing' exact betrekking op heeft. Zoals de doelstelling nu is geformuleerd, is het niet afrekenbaar. De gemeente is volledig afhankelijk van het Rijk	2	1	2
11.	Terugdringen niet-noodzakelijk autoverkeer			
	Betere omschrijving van doelgroepen (inkomend en uitgaand verkeer) is nodig. De nulmeting is niet duidelijk: wat is de 'norm'?	3	2	4

Hoofddoelstellingen overige bestuurlijke aandachtspunten Verkeer en infrastructuur

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
12.	De sociale veiligheid in het OV wordt verbeterd			
	De gekozen indicatoren geven niet voldoende inzicht in de mate van realisatie van deze hoofddoelstelling. Waarschijnlijk zijn betere indicatoren voorhanden	2	2	2
13.	De verkeersveiligheid wordt verbeterd			
	De indicator en streefwaarden komen niet met elkaar overeen. Streefwaarden zijn niet specifiek geformuleerd. Zo is onbekend wat met de 'norm' wordt bedoeld	4	3	1
14.	Duurzaam beheer en onderhoud stedelijke infrastructuur			
	Onduidelijk wat de indicator onderhoudsurgentie betekent. De streefwaarden van deze indicator lijken niet consistent met elkaar te zijn. De streefwaarde voor 2010 lijkt niet haalbaar/realistisch te zijn	1	2	1

5.6 Resultaatgebied: Sport, recreatie, openbare ruimte en groen

5.6.1 Maatschappelijke effecten

Beschrijving

De maatschappelijke effecten van het resultaatgebied zijn:

Een sportieve samenleving waarin veel wordt gesport en van sport wordt genoten
 Scheggen en regionaal groen ('metrogroen'): regionaal groen versterkt Amsterdam Topstad
 Beschermen en investeren in de Hoofdgroenstructuur
 Kwaliteit van leven door groen en natuur in de buurt
 Een dynamische, vitale en leefbare openbare ruimte waar niemand buitenspel staat
 Aantrekkelijk werk- en vestigingsklimaat en een bereikbare Westpoort

Beoordeling formulering en consistentie

Voor het subresultaatgebied Sport is slechts één maatschappelijk effect geformuleerd. Het maatschappelijk effect is niet consistent met het Programma-akkoord, dat stelt:

- 'Sport is leuk, gezond en goed voor de sociale cohesie. De komende jaren wil de gemeente investeren om alle Amsterdammers, oud en jong te stimuleren om meer te sporten en bewegen.'
- en: 'Topsport is van belang voor de stad en topsporters hebben een voorbeeldfunctie voor de jongeren die in de breedtesport actief zijn.'

In het jaarplan 2006 diende sport nog als middel voor 'een gezonde Amsterdamse bevolking, sociale cohesie, voorbeeldfunctie (waarden en normen; sociale spelregels).' In het huidige jaarplan is 'meer sporten' het effect geworden. Deze verandering vergt toelichting. Verder is voor de maatschappelijke effecten voor 'groen' de relatie met het programmakkoord niet duidelijk.

5.6.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

De 7 hoofddoelstellingen voor sport zijn doorgaans helder geformuleerd. De begrippen 'maatschappelijke activiteiten', 'voldoende en goede sportaccommodaties', 'intensief benut' kunnen nog nader worden geconcretiseerd. Nulmetingen ontbreken nog bij 4 doelstellingen.

Voor groen zijn maar liefst 6 hoofddoelstellingen uitgewerkt, waarvan er 4 geheel of in overwegende mate effectgericht zijn. Voor de inzichtelijkheid verdient het aanbeveling het aantal hoofddoelstellingen voor groen te beperken tot één of twee.

De maatschappelijke effecten voor een vitale en leefbare openbare ruimte en een aantrekkelijk werk- en vestigingsklimaat en een bereikbare Westpoort zijn niet of zeer indirect uitgewerkt in de hoofddoelstellingen.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Sport, recreatie, openbare ruimte en groen
Aantal hoofddoelstellingen	19
Volledigheid indicatoren (1-4)	2,2
Specifiek (1-4)	2,5
Meetbaar (1-4)	1,9

De hoofddoelstellingen voor groen en sport zijn voldoende specifiek. Wel ontbreekt vaak de relevante doelgroep en is de reikwijdte van begrippen niet helder. Een heldere, specifieke omschrijving is noodzakelijk om te kunnen meten.

5.6.3 Overige bevindingen

De hoofddoelstellingen (paragraaf 1) en de middelen en activiteiten (paragraaf 2) kennen een logische samenhang maar deze is niet gemakkelijk te doorgronden doordat volgorde en clustering verschillen. Inhoudelijk wijkt paragraaf 1 op enkele onderdelen af van paragraaf 2:

- er is een doelstelling opgenomen over sportverenigingen die meedoen aan ‘Meedoen allochtone jeugd door sport’. Hierover is niets opgenomen in het programmakkoord bij de doelgroepen;
- er is een verschil in aantal jeugdteams in 2007 bij doelstelling ‘Via de sport ..’; in programmakkoord een streefwaarde van 2,5% opgenomen, bij activiteiten een streefwaarde van 5%;
- het opnemen van een beperkt aantal nieuwe ‘doelstellingen’, zoals ‘Gladheidbestrijding’, ‘Goede berijdbaarheid tijdens perioden waarin gladheid kan optreden’, ‘O&S meting tevredenheid Ondernemers’, ‘60% v/d Amsterdammers bezoekt het Amsterdamse Bos’, ‘Kwaliteit vastgelegd in beleidsplan, budget en kwaliteit op elkaar afgestemd’.

5.6.4 Conclusies

Het resultaatgebied is over het algemeen goed leesbaar en systematisch uitgewerkt voor de onderdelen ‘sport’ en ‘groen’. Omdat de volgorde van hoofddoelstellingen in paragraaf 1 en 2 anders is, kost het enige moeite om de uitwerking van doelstellingen terug te vinden. Een specifieke uitwerking van de maatschappelijke effecten ‘een dynamische, vitale en leefbare ruimte waar niemand buitenspel’ en ‘Aantrekkelijk werk- en vestigingsklimaat en een bereikbare Westpoort’ ontbreekt. We treffen nergens informatie aan over commerciële sportaccommodaties, andere sportaccommodaties, zwemaccommodaties, ongebonden sport. Dit was in 2006 wel nog wel opgenomen. Spelen deze voorzieningen geen rol meer bij het te bereiken maatschappelijke effect?

Ten aanzien van het onderdeel ‘sport’ is in het jaarplan 2006 een aantal streefwaarden beter opgenomen dan in het jaarplan 2007 (onderdeel programmakkoord). Voorbeelden hiervan zijn:

- topsport; beoogde resultaten: ondersteuning 110 topsporters en 30 topsportverenigingen;
- gezonde exploitatie Jaap Edenhal; beoogd resultaat 100.000 bezoekers;
- van achterstallig onderhoud Sportpark Amsterdamse Bos en Bosbaan is 45% uitgevoerd.

De hoofddoelstellingen bij het onderdeel ‘groen’ laat voor het aspect meetbaar een lichte verbetering zien ten opzichte van het jaarplan 2006. Echter de meeste hoofddoelstellingen zijn nog niet voorzien van nulmetingen en streefwaarden.

5.6.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen programakkoord Sport, recreatie, openbare ruimte en groen				
Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen				
		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	Meer Amsterdammers en met name jongeren sporten Pas met de cijfers uit de sportmonitor 2005 is een 'aangepaste nulmeting' mogelijk. Daarnaast moet duidelijk worden of sport een middel of een doel is.	3	3	2
2.	Via de sport ontmoeten meer Amsterdammers elkaar en nemen deel aan maatschappelijke activiteiten. De definitie van maatschappelijke activiteiten moet duidelijker worden± alleen sportactiviteiten of ook andere (sociale) activiteiten.	3	3	2
3.	Alle talentvolle jonge Amsterdammers krijgen de kans zich binnen de sport te ontwikkelen. Bij deze doelstelling zijn meer indicatoren nodig, zoals financiële middelen bij de verenigingen die specifiek worden ingezet voor jeugdige topsporters.	2	3	2
4.	Amsterdam biedt een goed topsportklimaat, topsport levert een bijdrage aan Amsterdam Topstad. Indicatoren zijn nodig over bijvoorbeeld aantal topsporters, ingezette financiële middelen voor topsport en middelen topsportfonds.	2	2	2
5.	Sporthallen Zuid, Bosbaan en Sportpark worden benut voor internationale evenementen. Goede doelstelling.	4	3	3
6.	Amsterdam beschikt over voldoende en goede sportaccommodaties Een duidelijke definitie is nodig van voldoende en goede sportaccommodaties. Welke criteria zijn daarvoor opgesteld? Hetzelfde geldt voor de indicatoren; wat zijn basissportvoorzieningen, gebruikspercentages. Waarom wordt wel het bezettingspercentage (?) van de gymnastiekaccommodaties vermeld en niet van de sporthallen. Vermeld deze ook of het totaal van de binnensportaccommodaties.	1	1	2
7.	Sportvoorzieningen worden intensief benut Waarom zijn de bezettingsgraden, gymnastiekaccommodaties of ander sportaccommodaties niet opgenomen? Aan welke normen van bezetting heeft men gemeten?.	1	2	2
8.	Het regionale groen levert meer groene diensten aan de stedeling en versterkt de aantrekkelijkheid van de regio Amsterdam (Topstad) voor bewoners, bedrijven en bezoekers. Er wordt als In te zetten middelen "Monitor regionaal groen" vermeld. Blijkbaar levert deze monitor nog geen gegevens om de doelstellingen meer meetbaar te formuleren en streefwaarden te kunnen vaststellen. Beleidsmatig lijkt nog veel onduidelijk, waardoor op dit moment geen goede sturing mogelijk is. Hoe is de samenhang met doelstelling 13 (Recreatieschappen)?	2	3	2

9.	Behoud en versterking van de kwaliteit van het Amsterdamse Bos.			
	Onduidelijk is wat "gewenst onderhoudsniveau" is. Bij het bepalen van het "gewenst onderhoudsniveau" tevens het kostenaspect (en financiële dekking) betrekken. Voor een goede bedrijfsvoering van belang om normen te ontwikkelen voor de onderhoudskosten per hectare. Is het niet mogelijk om voor doelstelling 9 en 10 (en evt. tezamen 9 en 11) een hoofddoelstelling te formuleren?	4	4	3
10.	Amsterdammers zijn tevreden over het bos. Het Amsterdamse Bos is een kerngebied in de ecologische hoofdstructuur.			
	Binnen de hoofddoelstelling zijn twee mogelijk tegenstrijdige doelen opgenomen, die door de raad tegen elkaar afgeworpen moeten worden. Aspecten mbt natuurkwaliteit versus bereikbaarheid (toegang, parkeerplaatsen) onderhoud paden, speelweiden e.d..worden hier onder één hoofddoelstelling samengevoegd . De twee (mogelijk tegenstrijdige) doelen zijn van goede indicatoren voorzien.	4	4	4
11.	De Hoofdgroenstructuur (HGS) wordt beschermd en verbeterd. Amsterdam bezit gastvrije en sociaal inclusieve parken. De relatie van groenbeheer met o.a. zorg, maatschappelijke ondersteuning, milieu wordt versterkt			
	Geen heldere koppeling met programmakkoord. HGS blijkt nogal belangrijk, maar er zijn nog geen gegevens over beschikbaar. Voorts wordt in deze hoofdstelling een relatie gelegd met andere beleidsvelden zonder dit te concretiseren en aan te geven welke effecten daarbij nagestreefd worden.	2	2	2
12.	Wijken en buurten worden sociaal en economisch versterkt door (nieuw) wijkgroen en -natuur. De kwaliteit van leven in buurten wordt verbeterd. Groen levert een grotere bijdrage aan de stedelijke luchtkwaliteit en waterberging.			
	Een visienota is nodig voor gericht beleid. Begroting is weinig taakstellend en slechts beperkt richtinggevend. Onder activiteiten staat vermeld: Samenwerking met stadsdelen opzetten; Regeling uitwerken op basis waarvan medefinanciering geregeld wordt; Beheer beschikbare gelden, voortgang besteding volgen en stimuleren; Voortgang monitoren. Wat men wil bereiken mbt tot luchtkwaliteit en waterberging is niet SMART geformuleerd.	2	2	1
13.	Recreatieschappen maken deel uit van de groene structuur in de Amsterdamse regio en zijn van belang voor de recreërende Amsterdammers.			
	Deze hoofddoelstelling heeft geen heldere relatie met het Programmakkoord en is weinig richtinggevend. Waarom niet opgenomen onder Overige bestuurlijke aandachtspunten? Gemeente geeft aan dat in 2007-2010 een evaluatienota wordt opgesteld. Advies is om vooraf aan te geven aan welke aspecten de evaluatie aandacht moet besteden en de evaluatie mede benutten om te komen tot meetbare doelen en prestaties, zodat de beleidsuitvoering in de toekomst afrekenbaar wordt.	3	3	1

Hoofddoelstellingen overige bestuurlijke aandachtspunten Sport, recreatie, openbare ruimte en groen

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
14.	Onderdeel Westpoort: aantrekkelijke werk- en vestigingsklimaat/bereikbaarheid. Realiseren van een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte in het beheergebied. Er zijn meer indicatoren nodig, bijvoorbeeld voor bereikbaarheid, recreatie, vestiging etc. De indicator voor bedrijven verdient nadere toelichting; nu is niet duidelijk hoe deze dient te worden geïnterpreteerd. Daarnaast zijn alle bedrijventerreinen van de Westpoort hier vermeld en gescoord met de nulmeting en streefwaarden.	2	2	2
15.	Revitalisering van Sloterdijk I, Noord Heldere definities zijn nodig van revitalisering, kwaliteit, huidige kwaliteitseisen, o.a. door duidelijk te maken voor welke doelgroepen met het doet (ondernemers, burger, recreanten e.d.). Bij de nulmeting met achterstallig onderhoud zou men op basis van MJO-planning een indicator kunnen maken voor onderhoud	1	2	1
16.	Inwoners krijgen een openbare ruimte die toegankelijk, schoon, heel en veilig wordt gehouden; goed gebruikt kan worden; en prettig en duurzaam is ingericht. Speciale aandacht voor de belangen van gehandicapten en kinderen. Dit onderdeel geeft slechts vaag weer in welke richting het beleid/uitvoering zich moet gaan bewegen en welke aspecten daarbij zoal een rol kunnen spelen.	2	2	1
17.	Efficiënte inkoop van materialen geeft financiële ruimte voor kwaliteitsimpuls. Efficiënte inkoop: Een dergelijke operationele doelstelling past slechts als raadsleden daar om hebben gevraagd. De uitwerking is slechts kwalitatief en niet meetbaar geformuleerd. Wanneer is deze doelstelling een succes?	1	3	1
18.	Aandacht voor fietsers en voetgangers Op geen enkele manier is "Aandacht voor fietsers en voetgangers" vertaald in een operationele doelstelling, zoals bijv. x-km fiets- en voetgangersgebieden vriendelijke ingericht.	1	2	1
19.	Beleid voor rode openbare ruimte is leidend bij inrichting. Geconstateerd is dat slechts vage doelstellingen zijn geformuleerd. T.z.t. beoordelen of de beleids- en prestatiedoelstellingen in beleidsnota in voldoende mate SMART zijn geformuleerd. Tevens moet de nota helderheid geven over de wijze waarop het College zich zal verantwoorden over de realisatie van het beleid.	1	2	2

5.7 Resultaatgebied: Cultuur en monumenten

5.7.1 Maatschappelijk effect

Beschrijving

Het resultaatgebied Cultuur en monumenten bevat één maatschappelijk effect:

Bewoners, bezoekers en bedrijven ervaren Amsterdam als een internationale topstad voor Kunst en Cultuur met een vruchtbaar klimaat voor creatieve ontwikkeling.

Beoordeling formulering en consistentie

Het maatschappelijke effect is een zeer breed omschreven effectdoelstelling. Als zodanig komt deze in het programakkoord niet voor. Daarin staat juist dat Amsterdam de kunst- en cultuurstad van Nederland is. Het tweede deel van het maatschappelijk effect is relatief algemeen omschreven: wat is een vruchtbaar klimaat? In het kader van het resultaatgebied Economie en haven is een programma Amsterdam Topstad ontwikkeld. Als hiermee aansluiting wordt gezocht, dan zou die link duidelijker moeten worden gemaakt. Bij de overige bestuurlijke aandachtspunten lijkt de hoofddoelstelling meer te omvatten dan het maatschappelijk effect. Dit zou andersom moeten zijn.

5.7.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

Het resultaatgebied bevat zeven hoofddoelstellingen waarvan de meeste prestatiedoelstellingen zijn. Slechts één doelstelling is een effectdoelstelling. De formulering van de doelstellingen is vaak onduidelijk, met name bij aandeelhouderschap.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Cultuur en monumenten
Aantal hoofddoelstellingen	7
Volledigheid indicatoren (1-4)	2,3
Specifiek (1-4)	2,0
Meetbaar (1-4)	1,3

5.7.3 Overige bevindingen

De hoofddoelstellingen zijn niet voldoende specifiek, meetbaar en tijdgebonden geformuleerd. Gebruikte begrippen moeten duidelijk gedefinieerd worden. Er zijn in het algemeen nog weinig kwantitatieve indicatoren geformuleerd. Een aantal benchmarks en monitors is nog in ontwikkeling en daar wordt slechts naar verwezen. De overige hoofddoelstellingen bevatten resultaten die niet kwantitatief te meten zijn.

Ten slotte is er een groot gebrek aan nulmetingen. Wat nu onder nulmeting is opgenomen heeft vaak geen enkele relatie de indicatoren of streefwaarden.

De enige reële genoemde nulmeting is die over het aantal bedrijven en banen in de culturele sector. Helaas zijn daar geen kwantitatieve streefwaarden aan gekoppeld zodat het nog steeds niet meetbaar is of de doelen gehaald worden.

Paragraaf 1 en 2 van het resultaatgebied zijn consistent in die zin dat ook in paragraaf 2 onder doelstellingen veelal middelen, streefwaarden of activiteiten zijn opgenomen. De activiteiten inzake monumenten en het gemeentearchief zijn in paragraaf 1 niet opgenomen. In paragraaf 1 noch 2 zijn prestaties of activiteiten meetbaar geformuleerd. Het blijven ‘open activiteiten’.

5.7.4 Conclusies

Het resultaatgebied Cultuur en monumenten is nog onvoldoende uitgewerkt. Effecten, doelstellingen, middelen, streefwaarden en activiteiten lopen door elkaar heen. Er is weinig verband tussen indicatoren, nulmetingen. Streefwaarden zijn niet voldoende om de hoofddoelstellingen te meten. Voorlopig is slechts één reële nulmeting geformuleerd. De doelen van dit resultaatgebied zijn vooralsnog niet meetbaar.

Opmerkelijk afwezig in de beschrijving van de hoofddoelstellingen en resultaten zijn het Stedelijk Museum en de hele sector cultureel erfgoed, inclusief gemeentearchief.

De gebruikte begrippen dienen goed gedefinieerd te worden zodat de betekenis voor de lezer duidelijk is.

5.7.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen programakkoord Cultuur en monumenten

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	Vaststellen Kunstenplan 2009-2012, waarbij de lantermijnvisie Cultuur 2015 met als speerpunten: A. Aandeelhouderschap, B. creatieve Industrie, C. Internationale cultuurstad centraal staat De doelstelling is niet helder, niet specifiek en niet meetbaar.	1	1	1
2.	A. Aandeelhouderschap 1.cultuur-educatie; 2. talentontwikkeling; 3. integratie Het moet duidelijk zijn wat ‘0-meting Mocca’ betekent en wat bedoeld wordt met de nulmeting 'sinds voorjaar 2006 bestaat er een nieuw stelsel cultuureducatie'. Daarnaast is niet helder hoe wordt gemeten of scholen een visie op de plek van cultuureducatie hebben en of deze implementeren.	2	2	2
3.	B. Creatieve industrie; vestiging van innovatieve, creatieve bedrijven in Amsterdam door verbetering van het vestigingsklimaat wordt gestimuleerd. De streefwaarden dienen te worden vertaald in meetbare cijfers met een goede nulmeting.	4	4	2
4.	C. Internationale Cultuurstad; aanscherpen en onderhouden van het profiel van Amsterdam als internationale en nationale topstad op het gebied van cultuur (incl. cultureel erfgoed) De benchmark is een goed initiatief maar resultaten met tijdpad, tussendoelen en einddatum moeten zo snel mogelijk worden uitgewerkt. De doelstelling moet streefwaarden bevatten, bijvoorbeeld voor evenementen of aantal monumenten.	4	3	1

5.	C. Internationale Cultuurstad; investeren in de taken van het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK). De doelstelling moet concreet worden geformuleerd, met subsidiebedragen. Als investeren alleen financiële middelen betreft kunnen deze ook als meeteenheid worden gebruikt. Daarnaast wordt nieuw talent vermeld. De (jaarlijkse) aantallen hiervan kunnen als meeteenheid dienen voor nulmeting en streefwaarden.	1	1	1
6.	Vastgoed. Er is een nieuwe methode voor bekostiging en financiering van investeringen in cultureel vastgoed, een transparante scheiding van kosten en gebouwen en exploitatiebudgetten en een beter evenwicht tussen gebouwen en programmering. Het begrip programmering moet worden gedefinieerd, de indicator en resultaten vertaalt naar meeteenheden. Tijdspaden en einddatum moeten worden aangegeven.	2	2	1

Hoofddoelstellingen overige bestuurlijke aandachtspunten Cultuur en monumenten

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
7.	Bevorderen talentontwikkeling, integratie en participatie van alloctonen en de sociale cohesie tussen de bevolkingsgroepen Vanwege het gebrek aan verband tussen de genoemde indicatoren en de nulmetingen en streefwaarden is de informatie uit dit onderdeel nauwelijks bruikbaar.	2	1	1

5.8 Resultaatgebied: Milieu en water

5.8.1 Maatschappelijk effect

Beschrijving

Het resultaatgebied Milieu en water bevat één maatschappelijk effect:

Een gezonde en leefbare stad

Beoordeling formulering en consistentie

Het maatschappelijk effect is kort en bondig en is duidelijk een effectdoelstelling. Het is echter niet duidelijk wat een gezonde en leefbare stad betekent. Deze begrippen moeten worden verhelderd. Opmerkelijk is dat uit de tekst over bestuurlijke hoofdlijnen blijkt dat de gemeente streeft naar een ‘duurzaam, gezond en leefbaar Amsterdam’. De component duurzaam zien we niet terug in het maatschappelijk effect.

5.8.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

Van de drie doelstellingen zijn er twee geformuleerd als prestatie en één als effect.

Beoordeling volledigheid: indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Milieu en water
Aantal hoofddoelstellingen	3
Volledigheid indicatoren (1-4)	2,3
Specifiek (1-4)	2,7
Meetbaar (1-4)	2,7

5.8.3 Overige bevindingen

Van de drie doelstellingen die het resultaatgebied bevat zijn er twee goed geformuleerd en één onvoldoende. Deze doelstelling omvat maar liefst vier verschillende aspecten van milieubeleid en is daarom niet helder. Bovendien bevat de doelstelling geen aanduiding van de richting.

De formulering 'aandacht voor' heeft een zwakke doelstelling tot gevolg. Immers, het is eenvoudig om in 2010 te constateren dat de gemeente aandacht heeft gehad voor een probleem. Interessanter is echter of het probleem is opgelost en/of een maatschappelijk effect is bereikt. Ten slotte is de doelstelling te breed. Zij omvat allerlei aspecten van het milieubeleid. Voor elk van deze aspecten moet een aparte doelstelling worden geformuleerd.’

Het relatief klein aantal doelstellingen dekt het gehele resultaatgebied in onvoldoende mate. Het programmakkoord bevat twee doelstellingen die niet terugkomen in het conceptjaarplan. In het Programmakkoord staat ten eerste vermeld dat het College voor de komende vier jaar een fonds Luchtkwaliteit vormt. Dit fonds komt niet terug in de doelstellingen. Ten tweede kondigt het College aan in groen te gaan investeren, met het project Westrandscheg als belangrijk project. Het jaarplan bevat geen doelstellingen voor groen in het algemeen en Westrandscheg in het bijzonder.

Merkwaardig is dat er alleen een doelstelling is voor *wettelijke taken* op het gebied van milieubeheer, terwijl ook blijkt dat er ook doelen zijn op het gebied van *niet wettelijke taken*.

Doelstellingen op het subresultaatgebied 'water' ontbreken geheel. In de paragraaf 'activiteiten en middelen' komt waterbeheer wel voor. Daar staat dat in het nieuwe grondwaterbeleidsplan een aantal nieuwe speerpunten wordt uitgewerkt en dat er speerpunten voor 2007 zijn, zoals schoner varen en regulering van de drukte op het water.

Verder is de indeling van de paragraaf activiteiten en middelen in subresultaatgebieden volstrekt onduidelijk.

Het resultaatgebied gaat uitvoerig in op over activiteiten maar niet op middelen. Bovendien ontbreekt een eenvoudige weergave van activiteiten gekoppeld aan middelen in tabelvorm. Een beoordeling van activiteiten en middelen is daarom niet mogelijk. De relatie tussen de activiteiten en de hoofddoelstellingen is niet duidelijk.

Positief is dat veel activiteiten in de tekst al meetbaar zijn geformuleerd.

5.8.4 Conclusies

De algemene indruk van het resultaatgebied is dat het nog onvoldoende is uitgewerkt. Er zijn slechts drie doelstellingen waarvan één specifiek is en verdeeld moet worden in minimaal vier aparte doelstellingen. Bovendien komen zowel in het programmakkoord als in de paragraaf 'activiteiten en middelen' doelstellingen voor die niet terugkomen in de tabel met hoofddoelstellingen. Doelstellingen op het gebied van waterbeheer ontbreken geheel.

Ook de paragraaf 'activiteiten en middelen' is onvoldoende uitgewerkt. De paragraaf bevat veel tekst maar die is niet helder weergegeven in de tabel met de koppeling tussen activiteiten en middelen. De rekenkamer kan dan ook geen beoordeling geven van de koppeling tussen doelstellingen, activiteiten en middelen.

De onuitgewerkte staat van het resultaatgebied is opmerkelijk als we een vergelijking maken met het jaarplan 2006. Daarin kent het resultaatgebied 'Milieu en water' 12 uitgewerkte hoofddoelstellingen. Deze kunnen dienen om het huidige jaarplan voor het resultaatgebied te verbeteren.

5.8.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen programmakkoord Milieu en water

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	<p>Verbetering van de luchtkwaliteit</p> <p>Goede doelstelling met juiste indicator, te behalen resultaat en nulmeting. Enige nadeel is dat de doelstelling geen mogelijkheden biedt voor tussentijdse beoordeling van voortgang.</p>	4	4	4
2.	<p>Aandacht voor geluidsoverlast, duurzaam gebruik grondstoffen, kwaliteit van het water, klimaatbeleid</p> <p>'De formulering 'aandacht voor' heeft een zwakke doelstelling tot gevolg. Immers, het is eenvoudig om in 2010 te constateren dat de gemeente aandacht heeft gehad voor een probleem. Interessanter is echter of het probleem is opgelost en/of een maatschappelijk effect is bereikt.</p> <p>De doelstelling kan niet goed worden beoordeeld omdat vrijwel alle aspecten pas in het Milieubeleidsplan worden vastgelegd. Indicatoren, nulmeting en streefwaarden moeten in ieder geval in de volgende begroting staan vermeld.</p> <p>Ten slotte is de doelstelling te breed. Zij omvat allerlei aspecten van het milieubeleid. Voor elk van deze aspecten moet een aparte doelstelling worden geformuleerd.</p>	1	1	1
3.	<p>Op adequaat niveau brengen wettelijke milieutaken</p> <p>De doelstelling is prima. Alleen de formulering van de indicator moet worden uitgevoerd.</p>	2	3	3

5.9 Resultaatgebied: Economie en haven

5.9.1 Maatschappelijk effect

Beschrijving

Het resultaatgebied Economie en haven bevat één maatschappelijk effect:

Versterking van de Amsterdamse economie en behoud van werkgelegenheid

Beoordeling formulering en consistentie

Het maatschappelijk effect is geformuleerd als een zeer brede effectdoelstelling.

Verbijzonderingen voor bijvoorbeeld de haven en Schiphol zouden op zijn plaats zijn.

Niet begrijpelijk is waarom de doelstelling inzake Schiphol niet is opgenomen als hoofd doelstelling uit het Programakkoord. De overweging dat Amsterdam bij Schiphol niet de eindregie heeft, kan niet doorslaggevend zijn. Zij zou ook gelden voor veel andere effecten in het Programakkoord.

5.9.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

In het resultaatgebied zijn 12 hoofddoelstellingen opgenomen. Het grootste deel daarvan sluit aan bij het maatschappelijk effect. Ten minste 6 doelstellingen zijn als prestatiedoelstelling geformuleerd met eraan gekoppeld een effectindicator. Middelen en doelen lopen zo door elkaar.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Economie en haven
Aantal hoofddoelstellingen	12
Volledigheid indicatoren (1-4)	2,1
Specifiek (1-4)	2,4
Meetbaar (1-4)	2,8

5.9.3 Overige bevindingen

Een aantal doelstellingen is echter niet duidelijk verwoord (Hermez), algemeen (inzetten op het MKB), niet op zijn plaats (duurzaam milieu) of is geen hoofddoelstelling (Europese subsidies en samenwerking met Europese steden).

Het resultaatgebied bevat relatief veel (kwantitatieve) indicatoren. Vrij voor de hand liggende indicatoren ontbreken daarentegen, zoals de omvang of de groei van de werkgelegenheid. De indicatoren staan juist centraal in het benoemde maatschappelijke effect. Het verdient aanbeveling bij de meting van resultaten een aantal hoofdindicatoren centraal te plaatsen. De doelstellingen uit het Programakkoord zijn over het algemeen voldoende tot goed meetbaar, realistisch en tijdgebonden. De doelstellingen krijgen een minder hoge score voor specifiek. Bij de overige doelstellingen zijn de scores over de hele linie lager.

Ten slotte zijn relatief veel nulmetingen kwantitatief van aard en bij veel nulmetingen is het meetpunt goed aangegeven. Een aantal nulmetingen sluit niet goed aan bij de indicator of heeft

een onduidelijk meetpunt. Ook de streefwaarden sluiten in een aantal gevallen niet aan bij de indicator en/of de nulmeting of zijn alleen algemeen geformuleerd.

In de doelstellingen inzake Schiphol is sprake van onduidelijkheden: bij de hoofddoelstellingen is niet vermeld dat Schiphol moet kunnen doorgroeien en wordt ook het SADC niet genoemd. Ook het starten van het Operationeel Programma Structuurfondsen 2007-2013 is niet in paragraaf 1 terug te vinden.

Verder zijn de activiteiten in het kader van Amsterdam Topstad nog niet benoemd. De activiteiten zijn in het algemeen minder meetbaar geformuleerd dan bij de hoofddoelstellingen (paragraaf 1). In het algemeen wordt de activiteit omschreven (actualisering, voorlichting, promotie, acquisitie) en wordt het resultaat niet benoemd.

5.9.4 Conclusies

Het resultaatgebied is in het algemeen vrij goed leesbaar en in ruime mate door kwantitatieve gegevens onderbouwd. Toch plaatsen we kanttekeningen. Zo lopen op een aantal plaatsen prestaties en effecten, middelen en doelen door elkaar. Prestatiedoelstellingen worden soms ten onrechte gevolgd door effectindicatoren.

Een tweede kanttekening is dat het overzicht over doelstellingen ontbreekt door de grote hoeveelheid kwantitatieve gegevens. We bevelen aan het aantal indicatoren en nulmetingen te beperken tot enkele centrale bestuurlijk relevante gegevens. Dit vergroot het overzicht. Het is opmerkelijk dat een centraal gegeven als de ontwikkeling van de werkgelegenheid als indicator ontbreekt.

In vergelijking met 2006 is sprake van een toename van het aantal gepresenteerde kwantitatieve gegevens en een precisering van de nulmetingen. Uit deze vergelijking blijkt ook dat zich in 2005 een achteruitgang heeft voorgedaan op een aantal gebieden, zoals het aandeel in de havenrange Hamburg-Le Havre en het aantal arbeidsplaatsen in de haven.

5.9.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen programakkoord Economie en haven

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	Amsterdam Topstad Aangezien de inhoud van het programma Amsterdam Topstad niet uit het jaarplan blijkt, is niet te beoordelen in hoeverre de genoemde indicatoren daar op aansluiten. Hetzelfde geldt voor de aansluiting van de doelstelling op het gewenste maatschappelijke effect. Het betreft in ieder geval een groot aantal kwantitatieve indicatoren voorzien van een duidelijk meetpunt en streefwaarden.	4	2	4
2.	Amsterdam blijft een belangrijk centrum voor toeristen en zakelijke bezoekers De hoofddoelstelling dient specifiek te zijn: op welke doelgroepen richt de gemeente zich nu echt. Alle toeristen is te breed en niet relevant. Daarnaast ontbreekt de uitwerking van zakelijke bezoekers in een indicator.	2	2	4
3.	Stimuleren van ondernemerschap en ontwikkeling van betaalbare bedrijfsverzamelgebouwen Belangrijkste verbeterpunt is de vertaling van de doelstelling in indicatoren. Ten eerste betreft het effectindicatoren en de doelstelling is een prestatiedoelstelling. Ten tweede kent ontwikkeling betaalbare bedrijfsverzamelgebouwen geen goede indicator.	2	4	3
4.	Inzetten op het MKB De indicator dient op prestatieniveau te worden geformuleerd. De doelstelling kan specifiek worden geformuleerd.	1	2	4
5.	Doelstelling: inzetten op een efficiënte dienstverlening en een faciliterende overheid en het intensiveren van de samenwerking met het bedrijfsleven De doelstelling heeft eigenlijk twee doelstellingen in zich. De doelstelling kan dus beter gesplitst worden. De doelstelling is verder onduidelijk geformuleerd en is voor meerdere uitleg vatbaar. De gekozen indicatoren lijken maar een deel van de lading te dekken.	2	3	3
6.	Goede toegang tot en bereikbaarheid van de haven De doelstelling is weinig specifiek geformuleerd. De effectdoelstelling wordt uitgewerkt in prestatie-indicatoren. De indicatoren zijn niet ambitieus: 'pleiten voor', en uitvoeren van projecten die al op tafel liggen.	1	2	3
7.	Duurzaam milieu Deze hoofddoelstelling heeft – zoals nu geformuleerd - slechts zeer indirect iets te maken met de economie. Het lijkt erop dat doelstelling beter bij een ander resultaatgebied geplaatst had kunnen worden. De gekozen indicator geeft een beperkt beeld van de realisatie op deze hoofddoelstelling	1	1	4

Hoofddoelstellingen overige bestuurlijke aandachtspunten Economie en haven

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
8.	Hermez			
	De formulering van deze doelstelling wordt zo herzien worden, dat begrijpelijk wordt waar hij op slaat. Een indicator en een nulmeting moeten worden toegevoegd.	1	1	1
9.	Stimuleren en faciliteren optimaal gebruik van Europese subsidies door de gemeente			
	De nulmeting en de indicator dienen op elkaar aan te sluiten. Als ook in komende jaren steeds 6 aanvragen worden afgerond, is niet sprake van een belangrijke ambitie.	4	4	3
10.	Stimuleren en faciliteren samenwerking en kennisuitwisseling met Europese steden			
	Er is aansluiting nodig tussen de geformuleerde indicator enerzijds en de nulmeting en de streefwaarden anderzijds.	3	3	1
11.	Coördinatie portefeuille			
	Deze hoofddoelstelling kan worden opgenomen bij de doelstellingen bij het Programakkoord. Er moet een duidelijker onderscheid worden gemaakt tussen het gewenste maatschappelijke effect (de concurrentiepositie van Schiphol) en de activiteiten van de gemeente. Ten aanzien van de positie van Schiphol kunnen de streefwaarden worden geëxpliciteerd, voorzien van een tijdpad.	1	2	2
12.	Herstructurering bedrijfsterreinen			
	Er zouden duidelijke streefwaarden voor de komende jaren moeten worden vastgesteld, vergezeld van een duidelijk tijdpad.	3	3	2

5.10 Resultaatgebied: Facilitair en bedrijven

5.10.1 Maatschappelijk effect

Beschrijving

Bij het resultaatgebied Facilitair en Bedrijven zijn geen maatschappelijke effecten opgenomen. Dit lijkt ook lastig gezien de variëteit aan organisaties in dit resultaatgebied; in totaal 13. Een oplossing is gelegen in de hoofddoelstelling: efficiëntere en effectievere dienstverlening. Door deze hoofddoelstelling te koppelen aan toenemende tevredenheid van burgers hierover wordt het omgevormd tot een maatschappelijk effect. Hiermee is dan een verbinding gelegd met de doelstellingen (paragraaf 1) en activiteiten (paragraaf 2).

In die zin is er ook een vergelijking mogelijk met de overige bestuurlijke aandachtspunten binnen het resultaatgebied Bestuur en concern. Ook daaronder vallen diverse diensten die alle bijdragen aan een beter presterende gemeente, of specifiek, betere dienstverlening. Het nog te formuleren maatschappelijk effect dient bij voorkeur gelijk te zijn bij beide resultaatgebieden.

Beoordeling formulering en consistentie

Geen beoordeling mogelijk.

5.10.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

Er is maar één hoofddoelstelling onder overige bestuurlijke aandachtspunten geformuleerd. Hierbij is geen informatie over de huidige situatie of streefwaarden opgenomen. De hoofddoelstelling is zeer algemeen geformuleerd. Gezien de doelstellingen die in paragraaf 2 staan geformuleerd hadden hier wel meerdere hoofddoelstellingen kunnen worden opgenomen. Daarmee wordt duidelijker welke bijdrage de 13 dienststakken dienen te leveren aan de verbetering van de dienstverlening.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Facilitair en bedrijven
Aantal hoofddoelstellingen	1
Volledigheid indicatoren (1-4)	2,0
Specifiek (1-4)	2,0
Meetbaar (1-4)	1,0

5.10.3 Overige bevindingen

Voor zover in paragraaf 2 doelstellingen worden genoemd, zijn deze niet opgenomen in paragraaf 1. De paragraaf activiteiten is nog niet compleet. Deels zijn doelstellingen ingevuld, deels zijn activiteiten ingevuld en soms beide. Daarbij staat soms aangegeven welk van de 13 dienststakken het betreft en soms niet. Als zowel doel als activiteit worden genoemd, dan sluiten de activiteiten doorgaans aan bij de doelstellingen.

De activiteiten zijn in zeer beperkte mate meetbaar geformuleerd. In een paar doelstellingen zijn streefwaarden opgenomen waarmee de achterliggende activiteit ook meetbaar kan worden gemaakt. Voor het overige betreft het vaak activiteiten met een doorlopend karakter.

5.10.4 Conclusies

Dit resultaatgebied is niet compleet geformuleerd.

Het resultaatgebied kent geen inhoudelijke samenhang, er is dan ook geen doelenboom zichtbaar. Er vallen 13 diensttakken onder die zeer verschillend werk verrichten. Maar net als bij het resultaatgebied 'Bestuur en concern' richten de 13 diensttakken zich wel op een betere dienstverlening en meer in het algemeen betere prestaties van de gemeente. Er wordt gesteld dat er geen passage in het programmakkoord gericht is op deze organisaties, maar daar waar in de paragraaf Bestuur over beter presteren en beter dienstverlenen wordt gesproken kan men dit ook van toepassing laten zijn op dit resultaatgebied.

Door de wijze van formuleren van dit resultaatgebied zijn er nauwelijks afrekenbare doelen voor deze 13 diensttakken. Hierdoor ontstaat het risico dat er vanuit de begroting geen prikkels komen om goed te functioneren. In dit opzicht is er ook geen verbetering zichtbaar ten opzichte van de begroting 2006. Het lijkt meer van hetzelfde te zijn. Ook toen kende dit resultaatgebied weinig samenhang en afrekenbare doelen.

De overzichtelijkheid van de opbouw van dit resultaatgebied kan worden verbeterd. Veel gegevens zijn niet opgenomen en het is niet altijd duidelijk welke gegevens waarbij horen.

In paragraaf 2 is een onduidelijke tabel opgenomen genaamd 'Prestaties en geplande activiteiten op marktconformiteit, kostendekkendheid en klanttevredenheid'. Deze begrippen zijn eerder als indicator opgevoerd. In de tabel is per diensttak informatie opgenomen bij elk van deze begrippen zonder dat duidelijk wordt wat dit impliceert.

5.10.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Er zijn geen hoofddoelstellingen geformuleerd voor het programakkoord.

Hoofddoelstellingen overige bestuurlijke aandachtspunten Facilitair en bedrijven

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	Efficiëntere en effectievere dienstverlening			
	Voor in totaal dertien zeer verschillende diensttakken is slechts één hoofddoelstelling geformuleerd. Dat is erg minimaal. Bij de doelstelling zijn drie indicatoren benoemd die nog nadere operationalisering vergen en voorzien dienen te worden van een nulmeting en streefwaarden.	2	2	1

5.11 Resultaatgebied: Stedelijke ontwikkeling

5.11.1 Maatschappelijk effect

Beschrijving

Het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling bevat één maatschappelijk effect:

Het gewenste effect van de inspanningen in het resultaatgebied stedelijke ontwikkeling is dat Amsterdam een leefbare stad is in de Noordvleugel van de Randstad waarin iedereen kan wonen, werken, recreëren en gebruik kan maken van noodzakelijke voorzieningen; waar de ruimte optimaal gebruikt wordt; en waar de (regionale) ruimtelijk-economische structuur aantrekkelijk is voor huidige en toekomstige gebruikers.

Beoordeling formulering en consistentie

Het maatschappelijk effect is geformuleerd als effectdoelstelling maar heeft eigenlijk meerdere doelen in zich. Het maatschappelijk effect kan beter worden weergegeven in verschillende effecten, in plaats van alles in één maatschappelijk effect op te nemen.

Het maatschappelijk effect is een combinatie van het maatschappelijk effect zoals opgenomen in het programakkoord en het maatschappelijk effect zoals dat vorig jaar in de begroting was opgenomen. Hierdoor ontbreken delen die nu zijn opgenomen in het programakkoord, maar zijn er ook toevoegingen die nu niet zijn opgenomen in het programakkoord. Het maatschappelijk effect kan beter volledig aansluiten bij het programakkoord.

5.11.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

Hoewel het in het sjabloon van de gemeente is toegestaan zowel effect- als prestatiedoelstellingen op te nemen, ontstaan veel onduidelijkheden door deze twee soorten doelstellingen. In een goed geformuleerde doelstelling, met bijbehorende indicator, nulmeting en streefwaarden, sluiten alle onderdelen aan bij de aard van de doelstelling. Met andere woorden, als de doelstelling op effectniveau is geformuleerd, dan dienen indicator, nulmeting en streefwaarden ook op effectniveau te worden omschreven. Eenzelfde consistentie zou ook moeten gelden voor doelstellingen met betrekking tot prestaties. De meest voorkomende fout in dit verband is een doelstelling die geheel of deels op effectniveau is geformuleerd met een indicator die alleen op prestaties is gericht.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Stedelijke ontwikkeling
Aantal hoofddoelstellingen	31
Volledigheid indicatoren (1-4)	2,3
Specifiek (1-4)	2,4
Meetbaar (1-4)	2,3

Een veel voorkomende tekortkoming is de onvolledige dekking van de doelstelling door de indicatoren. Deze tekortkoming heeft vaak verband met het probleem van effect versus prestatie, zoals hiervoor beschreven.

Positief is dat een aantal doelstellingen dat voortvloeit uit het programakkoord duidelijk is geformuleerd met vaak goede indicatoren.

5.11.3 Overige bevindingen

Opvallend veel fouten constateren we in de overige bestuurlijke aandachtspunten onder 'Wonen'. Deze doelstellingen dienen sterk te worden verbeterd, of in een aantal gevallen moeten worden weggelaten, omdat zij over doorlopende, reguliere werkzaamheden gaan. Alle nulmetingen ontbreken. Deze moeten nog worden opgenomen, waarbij onze specifieke opmerkingen over de bijbehorende doelstellingen in acht moeten worden genomen.

De subresultaatgebieden 'Wonen' en 'Stedelijke vernieuwing' laten geen duidelijke relatie zien tussen de doelstellingen in respectievelijk paragraaf 1 en paragraaf 2. Paragraaf 2 bevat nieuwe doelstellingen die niet voorkomen in paragraaf 1. In het subresultaatgebied Ruimtelijke Ontwikkeling is de relatie duidelijker, hoewel ook daarin paragraaf 2 aanvullende doelstellingen bevat. De activiteiten sluiten in het algemeen wel aan bij de hoofddoelstelling. De activiteiten zijn niet meetbaar geformuleerd. Ook is niet altijd duidelijk wat ermee wordt bedoeld en wat de gemeente nu zelf gaat doen.

5.11.4 Conclusies

We constateren dat de doelstellingen meer meetbaar zijn geformuleerd dan in de begroting 2006. De doelstellingen, indicatoren, nulmetingen en streefwaarden zijn concreter en duidelijker dan in de vorige begroting geformuleerd. Desondanks bevat het resultaatgebied Stedelijke ontwikkeling nog aanzienlijke tekortkomingen. Meest fundamenteel is daarvan het door elkaar lopen van effect en prestatie.

De leesbaarheid van het resultaatgebied heeft nog te lijden onder het gebruik van termen die voor een gemiddeld raadslid niet altijd begrijpelijk lijken. Soms is de betekenis van een afkorting niet duidelijk, vaak is niet helder wat de betekenis is van de gebruikte termen bij de doelstelling, indicator, nulmeting of streefwaarde.

5.11.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen programakkoord Stedelijke ontwikkeling

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	Amsterdam is voor velen een geliefde plek om te wonen, waarbij de vraag naar stedelijk wonen groeit. De hoofddoelstelling heeft twee elementen in zich. Beide elementen komen niet terug in de indicatoren. Mogelijk zeggen de gekozen indicatoren direct iets over het realiseren van de doelstelling. Zorg er dus voor dat de doelstelling en de indicatoren bij elkaar aansluiten. Wellicht kan in dit geval het beste de doelstelling worden aangepast. Een tussendoel ontbreekt. Met name bij deze hoofddoelstelling is het relevant tussentijds te monitoren of de doelstelling lijkt te worden gerealiseerd.	2	2	2
2.	Voorkomen segregatie: 30% sociale huurwoningen op grote bouwlocaties en bij herstructurering. De doelstelling is hierbij weergegeven als effect en als prestatie. Het beste lijkt hier om het eerste deel van de doelstelling weg te laten en dan een prestatiedoelstelling over te laten. Dan klopt de rest van de doelstelling namelijk ook.	3	3	4
3.	Binnen 30% sociale huur doelgroepenwoningen voor grote gezinnen, zorgwoningen en studenten/jongeren De streefwaarden moeten hier worden verduidelijkt en nulmeting en tussendoelen moeten worden gespecificeerd.	4	3	3
4.	Het vereveningsfonds en stimuleringsfonds bieden voldoende ruimte voor toekomstige Stedelijke Ontwikkeling van Amsterdam Bij deze hoofddoelstelling is het belangrijk tussendoelen aan te geven. Dit is een randvoorwaardelijke doelstelling. Dit is wel een belangrijke randvoorwaarde, dus is het goed dat het hier is opgenomen.	2	2	3
5.	Ombouw van kantoren naar woningen (of andere functies) Zorg voor een betere indicator, die aansluit bij de hoofddoelstelling of pas de hoofddoelstelling aan bij de indicator.	2	4	3
6.	Bevorderen doorstroming Het meetpunt van de nulmeting moet worden verduidelijkt.	4	3	4
7.	Nieuwe afsprakenstelsel met de corporaties waarin de balans voor (financiële) verantwoordelijkheden wordt herijkt en de overgang van voorraad- naar aanbiedingsafspraken wordt gemaakt. Deze hoofddoelstelling is een middel en geen doel op zich. Het doel wat hier achter zit wordt niet geheel duidelijk. Wel is het maken van afspraken met corporaties als doelstelling in het programakkoord opgenomen. Om die reden is het begrijpelijk dat dit hier is opgenomen. Het verdient aanbeveling het doel hier ook op te nemen.	3	2	2

8.	Vergroting woningaanbod in het middensegment.			
	Deze doelstelling lijkt ook aan te sluiten bij de doelstellingen die zijn genoemd onder het kopje bouwen. Het lijkt logischer deze doelstelling daar ook onder te brengen. Van de streefwaarde van 135.000 woningen is niet duidelijk hoe zij in perspectief moet worden geplaatst met de eerder vermelde doelstelling waarbij 20.000 gerealiseerd worden in de gehele collegeperiode.	4	3	4
9.	Het bereikbaar maken van het middensegment van koopwoningen door Amsterdams Middensegment Hypotheken			
	Opgenomen is dat de bij deze doelstelling behorende regeling in 2007 stopt. Nu is niet aangegeven of dit betekent dat de doelstelling dan is gerealiseerd of dat er nieuwe indicatoren moeten worden opgenomen om te toetsen of de hoofddoelstelling wordt gerealiseerd. Bij prioriteit is aangegeven dat hier 6,5 miljoen naar toe gaat. Het is niet duidelijk waar dit aan wordt besteedt, ook gezien dat de regeling AMH in 2007 op houdt te bestaan.	3	3	2
10.	Harde aanpak illegale verhuur en huurpiraten			
	Nulmetingen moeten worden verduidelijkt of nog worden aangegeven.	4	3	3
11.	Wijksteunpunt Wonen			
	De hoofddoelstelling moet als doelstelling worden geformuleerd en niet als gegeven. De nulmeting moet specifiek gemaakt worden (hoeveel stadsdelen hebben nu een wijksteunpunt?)	4	2	2
12.	Voor het bijhouden van de resultaten Ruimtelijke Ontwikkeling zijn twee monitoren ontwikkeld. Monitor Creatieve Kennisstad met informatie over het gebruik en waardering van: de woning, type, grootte, eigendom etc. de woonomgeving en stedelijke voorzieningen. Monitor Programma en Ruimtelijke Investerings. Het PRI geeft een overzicht van ruimtelijke projecten in de regio voor infrastructuur, woningbouw, kantoren, bedrijven, voorzieningen, openbare ruimte en groen.			
	Dit is geen hoofddoelstelling, maar algemene overkoepelende informatie. Deze informatie hoort niet in deze tabel thuis, maar in de algemene tekst. Daarbij moet duidelijk worden aangegeven waar deze monitoren voor dienen en welke doelstellingen hiermee in de gaten worden gehouden.	1	1	1
13.	Functiemenging wonen/werken, in westelijk deel binnen de Ring. Fietsbrug			
	Deze hoofddoelstelling moet in zijn geheel nader worden verduidelijkt. Er is nu nog veel onduidelijk en onvoldoende aangegeven. Veel van de hier genoemde streefwaarden en tussendoelen zijn activiteiten en horen beter thuis in de volgende paragraaf.	1	2	1
14.	Versterking relatie Amsterdam-Almere			
	Veel van de hier genoemde streefwaarden en tussendoelen zijn activiteiten en horen beter thuis in de volgende paragraaf. Doelstelling moet in zijn geheel worden verduidelijkt..	1	2	1

15.	Aantrekkelijke stad en regio/Noordvleugel Visievorming en projectontwikkeling in regionaal verband. Beïnvloeding van regionaal beleid			
	De doelstelling is een effectdoelstelling maar de metingen zijn hier weergegeven in prestatie/indicatoren. Dit sluit niet op elkaar aan en moet sluitend worden gemaakt. Bovendien is de doelstelling zelf niet duidelijk weergegeven.	1	1	2
16.	Zuidas: Amsterdam realiseert aan de Zuidas een toplocatie van internationale allure waarbij de infrastructuur in tunnels wordt aangelegd.			
	De indicator, nulmeting, tussendoel en streefwaarde die hier zijn geformuleerd zijn procesafspraken en horen daarom wellicht beter thuis in het volgende hoofdstuk. In de begroting van vorig jaar is de streefwaarde voor 2006 opgenomen om de NV ZuidAs te realiseren. In deze begroting wordt dit pas in 2010 gerealiseerd. De doelstelling in de begroting van 2006 was dus niet realistisch.	2	3	2

Hoofddoelstellingen overige bestuurlijke aandachtspunten Stedelijke ontwikkeling

Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen

		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
17.	Voortgang en uitvoering van 9 grootstedelijke projecten en projecten in coalitie: - Noordwaarts - Coördinatie Stationseiland - IJburg - Zeeburgereiland - Zuidelijke IJ-oever - Science Park - Zuidoostlob - Zuidas - Middenmeer			
	Duidelijk is welke projecten de centrale stad met stadsdelen gaat uitvoeren. Het is geen probleem als het College voor streefwaarden verwijst naar de programma's per project, mits die programma's duidelijke streefwaarden bevatten. Dit heeft de rekenkamer niet beoordeeld. De nulmeting is niet helder. Beter is te vermelden of de projecten op dit moment volgens planning verlopen. De verwijzing naar het PRI is nog cryptisch en moet duidelijker.	2	2	3

18.	<p>Ontwikkeling van 3 grootstedelijke bedrijvenlocaties</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sloterdijken - Teleport - Riekerpolder 			
	<p>Evenals bij de projecten in de vorige doelstelling is de verwijzing naar programma's per gebied alleen in orde als die programma's een duidelijke planning bevatten. Ook is het hier weer raadzaam als nulmeting te vermelden of gebieden volgens planning worden ontwikkeld.</p> <p>Opnieuw is de verwijzing naar het PRI te cryptisch.</p>	2	2	3
19.	<p>Versnelling ontwikkeling woningbouwlocaties.</p>			
	<p>De doelstelling komt rechtstreeks voort uit het Programakkoord en hoort daarom in de eerste paragraaf van het resultaatgebied.</p> <p>De doelstelling is verder nog onvoldoende uitgewerkt. Het doel is dat er sneller woningen komen. Onduidelijk is echter hoeveel sneller en om hoeveel woningen het gaat. Het is acceptabel als het College hierover in afwachting van het haalbaarheidsonderzoek nog geen uitspraken kan doen. Uiteindelijk moet er wel duidelijkheid komen. De doelstelling is zo nog niet meetbaar.</p>	1	2	2
20.	<p>Transformatie van bedrijventerreinen</p>			
	<p>De betekenis van de doelstelling is niet helder. Gaat het om transformatie naar woningen?</p> <p>Vreemd is dat de projecten die als nulmeting worden genoemd, in hoofddoelstelling 1 als doelstelling zijn opgenomen.</p> <p>De doelstelling bevat mogelijk wel de kern van het doel, maar zij maakt niet duidelijk wat het College wil bereiken of gaan doen.</p> <p>De doelstelling staat onder OBA maar komt rechtstreeks voort uit het Programakkoord. Zij hoort daarom thuis in de paragraaf doelstellingen programakkoord..</p>	1	1	1
21.	<p>Ruimte creëren voor kleinschalige bedrijvigheid</p>			
	<p>De betekenis van afkorting SP bij te bereiken resultaat 2007 is niet duidelijk. In de formulering van de gehele doelstelling moet duidelijker zijn hoeveel ruimte het College wil realiseren en wat de huidige stand is.</p>	2	2	2
22.	<p>Amsterdam ontwikkelen tot internationaal creatief handelscentrum</p>			
	<p>Als de doelstelling is om Amsterdam te ontwikkelen tot internationaal, creatief handelscentrum, en er is een Monitor Creatieve Kennisstad beschikbaar, dan verdient het aanbeveling om nulmeting en streefwaarden te baseren op die monitor. Met andere woorden, in welke mate is Amsterdam nu een internationaal, creatief handelscentrum en welke mate moet het dat verder worden?</p> <p>De betekenis van EFRO is niet duidelijk.</p>	2	2	2

23.	Programma Ruimtelijke Investerings: Koppeling PRI met PMI Planaanbod in overeenstemming met afzetmarkt en financiële mogelijkheden			
	De betekenis van respectievelijk PMI Planaanbod en de Plabeka operatie is niet duidelijk.	1	3	2
	De koppeling van PRI en PMI is op zich een eenduidige prestatie die goed in indicator en nulmeting kan worden omgezet. De doelstelling moet daarom meer op die koppeling worden gericht.			
24.	Vastgoedinformatie: kwaliteitsverbetering werkt door naar werkprocessen van andere onderdelen van de gemeente Amsterdam			
	De doelstelling, doorwerken kwaliteitsverbetering, is veel breder dan de indicator gemeenschappelijke informatiearchitectuur. De indicator ACAM-audit ontbreekt bij de nulmeting. Het verdient aanbeveling de indicatoren en nulmetingen te verbreden tot kwaliteitsverbetering of de doelstelling te vernauwen tot de gemeenschappelijke informatiearchitectuur.	3	2	2
	In het streven 2007-2010 komt opeens het Bedrijfsplan BRI voor. Het is niet duidelijk wat dit is en wat de functie van BRI is in de doelstelling.			
25.	Stedelijke vernieuwing en woonbeleid			
	De doelstelling 'stedelijke vernieuwing' is te vaag. Wat wil de gemeenten met stedelijke vernieuwing bereiken? Voor welke doelgroepen? Op welke terreinen? In welke delen van de stad? Voor de doelstelling moet een nulmeting worden voorgesteld.	1	1	1
26.	Het beschikbaar stellen van subsidies en leningen			
	Het is niet duidelijk waarom deze doelstelling is opgenomen. Het gaat hier om voortzetting van een reguliere taak. Pas als sprake is van een probleem dat moet worden opgelost, kan een doelstelling worden geformuleerd.	3	2	3
27.	Het bijdragen aan de toegankelijkheid woningmarkt			
	De indicator dekt de doelstelling niet volledig. Verder ontbreken kwalitatieve streefwaarden geheel en kwantitatieve streefwaarden voor de periode 2007-2010. Voor de doelstelling moet een nulmeting worden voorgesteld.	2	2	2
28.	Rechtmatige woonruimteverdeling			
	Het is niet duidelijk waarom deze doelstelling is opgenomen. Het gaat hier om voortzetting van een reguliere taak. Pas als sprake is van een probleem dat moet worden opgelost, kan een doelstelling worden geformuleerd.	1	2	2
29.	Vertegenwoordigen van het gemeentebestuur in bezwaar- en beroepsprocedures			
	Het is niet duidelijk waarom deze doelstelling is opgenomen. Het gaat hier om voortzetting van een reguliere taak. Pas als sprake is van een probleem dat moet worden opgelost, kan een doelstelling worden geformuleerd. Bovendien is niet duidelijk om wat voor bezwaar- en beroepsprocedures het gaat.	3	3	2
30.	Met kracht voortzetten stedelijke vernieuwing			
	Redelijk heldere doelstelling. Wel ontbreken nog kwalitatieve streefwaardes. Deze maken de doelstelling beter omdat een beoordeling op alleen 'het aantal projecten in uitvoering' een vertekend beeld van de werkelijkheid kan geven. Het is niet duidelijk hoe deze doelstelling zich verhoudt tot de doelstelling 'Stedelijke vernieuwing en woonbeleid'.	4	4	2
31.	Realisatie Meerjarig Ontwikkelingsprogramma 2005-2009			

Heldere doelstelling. Mogelijk kan iets meer informatie worden gegeven over kwalitatieve tussenmeting. Het verdient aanbeveling de indicator te baseren op het % gerealiseerde en in uitvoering genomen plannen uit het MOP. 2 4 2

5.12 Resultaatgebied: Bestuur en concern

5.12.1 Maatschappelijk effect

Beschrijving

Er is slechts voor één van de vier sets hoofddoelstellingen een maatschappelijk effect benoemd. De eerste set van vier hoofddoelstellingen kan gezien worden als de overkoepelende paraplu voor dit resultaatgebied. Daarin staat namelijk ook een hoofddoelstelling voor twee andere sets van hoofddoelen: hoofdprocessen dienstverlenen, regelgeven en handhaven. Een beoogd maatschappelijk effect ontbreekt echter terwijl het Programakkoord toch aanknopingspunten bevat in termen als ‘beter presteren’, ‘meer snelheid’ en ‘grotere bestuurlijke effectiviteit’.

Voor de tweede set hoofddoelen is wel een maatschappelijk effect benoemd:

Toenemende tevredenheid burgers over de dienstverlening’.

Beoordeling formulering en consistentie

Bij het maatschappelijk effect ontbreekt een indicator en een streefwaarde, terwijl beide wel met de Burgermonitor waren opgenomen in eerdere begrotingen. Verder is dit maatschappelijk effect gekoppeld aan het nog af te sluiten bestuursakkoord. Het is niet zeker dat deze gezamenlijke opgave van centrale stad en stadsdelen ook wordt vastgelegd in het bestuursakkoord.

De hoofddoelstellingen onder ‘overige bestuurlijke aandachtspunten’ hangen samen met eerdergenoemde doelen als beter presteren, dienstverlenen en handhaven. Meest logisch zou zijn hiervoor hetzelfde maatschappelijk effect te benoemen als voor de eerste set hoofddoelen.

5.12.2 Hoofddoelstellingen

Beoordeling formulering

Alle hoofddoelstellingen zijn als prestatiedoelstelling geformuleerd. Voor met name de twee belangrijkste doelen, dienstverlenen en handhaven, zijn effectdoelstellingen nodig. Het resultaatgebied bevat geen doelen voor nieuwe vormen van bestuur, meer snelheid en grotere bestuurlijke effectiviteit. Het resultaatgebied verwijst naar andere resultaatgebieden maar naar mening van de rekenkamer lenen het bestuursakkoord en de wijze van samenwerking tussen centrale stad en stadsdelen zich ook voor het formuleren van doelen.

Beoordeling: volledigheid indicatoren, meetbaarheid en specificiteit

	Bestuur en concern
Aantal hoofddoelstellingen	17
Volledigheid indicatoren (1-4)	1,9
Specifiek (1-4)	2,2
Meetbaar (1-4)	2,1

5.12.3 Overige bevindingen

Problematisch bij veel doelen is met name de indicator. Vaak sluit deze niet aan op het doel of op de gekozen waarden. De indicator is soms de publicatievorm, soms een activiteit. Indicatoren moeten verder zoveel mogelijk kwantitatief worden geformuleerd. Daardoor wordt het functioneren van het College op dit resultaatgebied beter afrekenbaar. Doordat vaak geen goede nulmeting is uitgevoerd en/of streefwaarden ontbreken zijn de doelen op dit resultaatgebied vaak niet of nauwelijks meetbaar en tijdgebonden en daardoor is ook niet te beoordelen of ze realistisch zijn.

Het resultaatgebied bevat geen activiteiten.

5.12.4 Conclusies

Het resultaatgebied zou aan kracht winnen als er een nadrukkelijker hiërarchie werd aangebracht tussen de centrale doelen (dienstverlening, handhaven, samenwerking) en wat daarvoor gaat gebeuren. Dit betekent ook meer vasthouden aan het voorgeschreven sjabloon. Er zijn nu meer tabellen toegevoegd wat de leesbaarheid niet bevordert. De genoemde subresultaatgebieden bij dit resultaatgebied lijken niet aan te sluiten op de hoofddoelstellingen die nu zijn geformuleerd. Wellicht moeten de subresultaatgebieden andere benamingen krijgen.

De begroting 2006 bevat allerlei doelen voor de gemeentelijke organisatie, zoals ziekteverzuim, inzicht in bedrijfsvoeringsprocessen, juridische kwaliteit, huisvesting en voor internationaal beleid, bijvoorbeeld Stedenbanden. De doelen komen in de begroting 2007 niet meer terug. Deze koerswijziging vergt een toelichting in de tekst.

De tekst die nu is beoordeeld komt op diverse plekken als ruw concept over. Bij platte teksten is dat wellicht nog niet zo erg, maar ook de formulering van doelen, indicatoren en te realiseren resultaten is vaak zeer rudimentair. Zeker op dat punt (zie ook boven) moeten nog duidelijke verbeteringen worden aangebracht om tot een afrekenbaar resultaatgebied te komen.

5.12.5 Overzicht hoofddoelstellingen

Hoofddoelstellingen programakkoord Bestuur en concern				
Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen				
		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
1.	Burger beter in staat stellen prestaties van het College – digitaal - te volgen (O+S)			
	De doelstelling kan waarschijnlijk eerder worden gerealiseerd dan in 2010. Geadviseerd wordt dit aan te geven (benoem het jaar). In de hoofddoelstelling staat een passage 'een aantal bestuurlijke speerpunten'. Dit is weinig concreet. Het zou beter zijn wanneer concreet wordt aangegeven welke dit zijn. De nulmeting is ten slotte niet relevant.	3	3	3

2.	Verbetering dienstverlening aan burger			
	In de tabel 'Hoofdproces Dienstverlening' later in dit resultaatgebied gaat het ook om verbeteren van de dienstverlening aan de burgers. Nu is er geen relatie met dit deel uit het resultaatgebied. Laat dit op elkaar aansluiten en maak ook gebruik van de daar opgenomen indicatoren.	1	2	1
	Het doel is weliswaar duidelijk maar is zonder indicatoren en streefwaarden nog niet afrekenbaar			
3.	Verbetering handhaving			
	In de tabel 'Hoofdproces Regelen en Handhaven' later in dit resultaatgebied gaat het ook om het verbeteren van de handhaving. Nu is er geen relatie met dit deel uit het resultaatgebied. Laat dit op elkaar aansluiten en maak ook gebruik van de daar opgenomen indicatoren.	1	1	1
	Het doel is weliswaar duidelijk maar is zonder indicatoren en streefwaarden nog niet afrekenbaar			
4.	Bedrijfsvoeringsakkoord			
	Er is hierbij geen doelstelling geformuleerd. Wat hier is opgenomen als doelstelling (bedrijfsvoeringsakkoord) is een middel om een bepaald doel te bereiken. Beter is dus om hier de achterliggende doelen te formuleren.	1	1	1
	Zonder indicatoren en streefwaarden is dit doel nog niet afrekenbaar.			
5.	Alle diensten en stadsdelen zijn bereikbaar via Antwoord 14 020			
	De eerste indicator die hierbij is opgenomen is voldoende. De tweede kan worden weggehaald. Als deze blijft staan, dan moet de indicator beter worden geformuleerd en worden aangesloten bij nulmeting en streefwaarden.	4	3	3
6.	De vooraf overeengekomen normen voor dienstverlening zijn gerealiseerd (bijlage 2 volgt, uitwerking van de BurgerServiceCode Amsterdam)			
	De doelstelling moet duidelijker geformuleerd worden. De indicator en nulmeting sluiten nu niet op elkaar aan. De doelstelling zou beter zijn als is gebaseerd op klantwaardering en een indicator bevat.	2	1	2
7.	Het aanbod van dienstverlening aan de fysieke balies in de stadsdelen is afgestemd op de behoefte van de burger			
	De formulering van het doel is voldoende. De indicator en de meting sluiten hier niet op aan. Uitgaande van het doel moeten de indicator en de meting worden aangepast.	1	2	1
8.	Oprichting gemeenschappelijke organisatie met alle stadsdelen voor de regie van het dienstverleningsproces			
	De indicatoren moeten worden verbeterd. De indicator gaat alleen over besluit tot oprichting en kan beter worden gebaseerd op realisatie.	2	3	4
9.	Herontwerp van het hoofdproces Dienstverlening			
	Bij de indicatoren zijn interessante aspecten genoemd voor verbetering van de dienstverlening van de gemeente. Dit zouden ook kwantitatieve indicatoren voor het hele terrein dienstverlening kunnen zijn, alleen worden die nu niet gekwantificeerd met nulmeting en streefwaarden.	1	2	2
	De combinatie tussen indicator, nulmeting, streefwaarde kan aanzienlijk worden verbeterd en moet op elkaar worden aangesloten.			

10.	Digitale dienstverlening via de website in de top 10 van beste overheidssites			
	De indicator moet passend worden gemaakt met de nulmeting.	2	4	4
11.	Verbetering regelgeving en consequent handhaven			
	Bij deze hoofddoelstelling moeten de begrippen en definities verduidelijkt worden. Streefwaarden, tussendoelen en nulmetingen moeten worden aangegeven. Het resultaatgebied OOV bevat ook de doelstelling verbetering regelgeving en consequent handhaven met andere indicatoren en streefwaarden. Hier moet of naar worden verwezen, of er moet op twee plaatsen hetzelfde worden opgenomen.	3	2	1
Hoofddoelstellingen overige bestuurlijke aandachtspunten Bestuur en concern				
Hoofddoelstellingen en algemene opmerkingen				
		Volledigheid indicatoren (1-4)	Specifiek (1-4)	Meetbaar (1-4)
12.	Verbetering directe dienstverlening aan burgers en binnen- en buitengemeentelijke afnemers aangaande persoonsregistratie en -beheer (DPG)			
	Bij deze hoofddoelstellingen worden eigenlijk vier indicatoren genoemd (twee bij indicatoren en twee andere bij de nulmeting). Al deze indicatoren zijn relevant om te bepalen of het doel gerealiseerd wordt. Hiervoor moeten dan wel aansluitende streefwaarden worden opgenomen en de juiste formulering worden gekozen.	3	3	2
13.	Voorkomen identiteitsfraude			
	Er is hierbij alleen een doelstelling geformuleerd en enkele opmerkingen bij in te zetten middelen. Deze doelstelling moet in zijn geheel nog worden uitgewerkt.	1	2	1
14.	Verbetering ondersteuning andere gemeentelijke organisatieonderdelen doordat het GBA - gemeentebreed – functioneert als dé authentieke registratie personen			
	Er zijn hier meerdere doelstellingen benoemd in hoofddoelstelling en indicatoren. Kies hieruit de doelstelling die beoogd wordt en zorg ervoor dat de indicatoren hierop aansluiten.	2	2	1
15.	Verbetering dienstverlening aan burger door kosteloos beschikbaar stellen van archief en collecties van GAA via internet			
	Er is hier gekozen voor een procesmeting (realisatie archiefbank). Wellicht zou het hier beter zijn geweest om - al dan niet aanvullend - voor een effectmeting te kiezen, zoals 'tevredenheid gebruikers over de verbetering van de dienstverlening'.	3	3	3
16.	Verbetering van dienstverlening aan burger doordat hij via gratis toegankelijke studiezalen, filmzalen, tentoonstellingsruimten en een Schatkamer, te allen tijde op individuele basis het verleden kan beleven			
	Er is hier gekozen voor een procesmeting (realisatie publieksfunctie in een nieuw gebouw). Wellicht zou het hier beter zijn geweest om - al dan niet aanvullend - voor een effectmeting te kiezen, zoals 'tevredenheid gebruikers over de nieuwe publieksfunctie'.	3	3	2
17.	Verbetering van het ondersteuningsproces door synergie op het gemeentelijk onderzoek te realiseren			
	Maak met behulp van indicatoren, nulmeting en streefwaarden duidelijker wat precies gewenst is.	3	3	1

6 Conclusies

De rekenkamer heeft het conceptjaarplan 2007, bestaande uit 12 resultaatgebieden, beoordeeld. In dit hoofdstuk geven we de conclusies. Allereerst specifiek voor tien aspecten die de rekenkamer heeft gehanteerd in het onderzoek. Vervolgens geven wij meer algemene conclusies door de beantwoording van de 3 onderzoeksvragen.

6.1 Conclusies specifieke aspecten conceptjaarplan

De rekenkamer heeft tien aspecten geformuleerd. Aan de hand waarvan het conceptjaarplan is beoordeeld en komt tot de volgende conclusies.

1. Maatschappelijk effect: formulering

De rekenkamer constateert dat de maatschappelijke effecten altijd als effectdoelstelling zijn omschreven. Wel ontbreken maatschappelijke effecten bij twee resultaatgebieden. De rekenkamer oordeelt derhalve dat formulering van maatschappelijke effecten in redelijke mate voldoet.

2. Maatschappelijk effect: consistentie

De rekenkamer constateert dat de maatschappelijke effecten ten dele consistent zijn met het programmakkoord. De rekenkamer oordeelt derhalve dat voor een aantal resultaatgebieden de maatschappelijke effecten onvoldoende te herleiden zijn uit het programmakkoord.

De rekenkamer constateert dat een substantieel aantal elementen uit het programmakkoord niet is overgenomen in het conceptjaarplan. De rekenkamer oordeelt derhalve dat het programmakkoord niet voldoende vertaald is in het conceptjaarplan 2007.

3. Hoofddoelstellingen: formulering

De rekenkamer constateert dat van de 159 hoofddoelstellingen 63 (40%) geformuleerd zijn als effectdoelstelling en 96 (60%) als prestatiedoelstelling. De rekenkamer oordeelt derhalve dat de formulering van hoofddoelstellingen voldoet aan de systematiek die de gemeente Amsterdam hanteert. De rekenkamer betreurt echter dat voor deze systematiek is gekozen, omdat er nu geen duidelijke aansluiting is met de drie W-vragen.

4. Hoofddoelstellingen: consistentie

De rekenkamer constateert dat het merendeel (68%) van de hoofddoelstellingen bijdragen aan het maatschappelijk effect waarop zij betrekking hebben. De rekenkamer oordeelt derhalve dat de hoofddoelstellingen in redelijke mate consistent zijn geformuleerd.

5. Hoofddoelstellingen: volledigheid indicatoren

De rekenkamer oordeelt dat de indicatoren de onderdelen van de hoofddoelstellingen in redelijke mate dekken. Verbeteringen op dit punt zijn evenwel nog nodig.

6. hoofddoelstellingen: specificiteit

De rekenkamer oordeelt dat de hoofddoelstellingen en indicatoren nog te weinig specifiek zijn gemaakt. Verbeteringen op dit punt zijn nog noodzakelijk.

7. Hoofddoelstellingen: meetbaar

De rekenkamer oordeelt dat over het algemeen de meetbaarheid van doelstellingen matig tot redelijk is, maar verbeteringen noodzakelijk zijn.

8. Hoofddoelstellingen: tijdgebondenheid

Vrijwel alle doelstellingen zijn voorzien van streefwaarden voor 2007 en 2010 en daarmee tijdgebonden. Aanbeveling verdient het wel om daar waar relevant ook streefwaarden voor de 2008 en 2009 te formuleren.

9. Nulmeting: aanwezigheid nulmeting

De rekenkamer oordeelt dat in het conceptjaarplan 2007 nog onvoldoende duidelijke nulmetingen zijn opgenomen. Aandacht is vooral nodig voor een kwart van de indicatoren waarbij geheel geen nulmeting is opgenomen.

10. Nulmetingen: meetmoment

De rekenkamer oordeelt dat de duidelijkheid omtrent het meetmoment van de nulmetingen zeer beperkt is.

6.2 Conclusies algemene onderzoeksvragen

Deze paragraaf bevat de algemene conclusies van de beoordeling van de rekenkamer ten aanzien van de drie onderzoeksvragen:

1. Zijn de doelstellingen het jaarplan 2007 meetbaar geformuleerd, mede afgezet tegen het programakkoord 2006-2010?
2. Zijn de nulmetingen in het jaarplan 2007 betrouwbaar en bieden zij een goede basis om de realisatie van de doelstellingen te toetsen?
3. Welke aanbevelingen voor verbetering doet de rekenkamer?

Voor alle duidelijkheid willen wij hierbij vermelden dat de beantwoording van deze 3 onderzoeksvragen is gebaseerd op het resultaat van de beoordeling van een concept versie van het jaarplan 2007 d.d. 4 augustus 2006. Wij verwachten dat beantwoording van de 3 onderzoeksvragen aan de hand van beoordeling van het ontwerpjaarplan 2007, zoals dat straks wordt aangeboden aan de gemeenteraad, anders zal luiden.

1. Meetbaarheid doelstellingen

De rekenkamer concludeert dat de doelstellingen in het conceptjaarplan 2007 de beleidsdoelen in het programakkoord onvoldoende meetbaar en afrekenbaar maken. Daarmee voldoet het conceptjaarplan nog niet aan de eisen van de gemeenteraad en van het College over meetbaarheid en afrekenbaarheid.

Onze conclusie is gebaseerd op vier bevindingen. Ten eerste is een aantal (sub)resultaatgebieden duidelijk nog onvoldoende uitgewerkt. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het ontbreken van alle nulmetingen bij hoofddoelstellingen (subresultaatgebied Wonen) of uit het feit dat een resultaatgebied meer een kopie is van het jaarplan 2006 dan een uitwerking van het programakkoord (resultaatgebied Verkeer en infrastructuur).

Ten tweede is een relatief groot aantal onderdelen van het programakkoord, 53, niet verwerkt in de doelstellingen in het conceptjaarplan. Het conceptjaarplan is daardoor geen volledige vertaling van het programakkoord. Omgekeerd passen de meeste, maar niet alle, doelstellingen wel bij de inhoud van het programakkoord.

De derde bevinding ter onderbouwing van onze conclusie is dat we veel problemen constateren met de meetbaarheid en afrekenbaarheid van de doelstellingen die wél zijn opgenomen in het conceptjaarplan. Hoofddoelstellingen en indicatoren zijn gemiddeld niet voldoende specifiek. Vaak komt dit doordat begrippen onvoldoende duidelijk zijn. Verder dekken indicatoren de doelstelling vaak onvoldoende, bijvoorbeeld omdat aspecten van de hoofddoelstelling niet terugkomen in de indicatoren.

De vierde bevinding is dat de systematiek c.q. de indeling van het conceptjaarplan onvoldoende aansluit op het BBV: effecten en prestaties lopen door elkaar, terwijl juist inzicht in de gelaagde relatie tussen beide noodzakelijk is. Het gevolg is dat er een vertroebeld beeld ontstaat over wat de gemeente wil bereiken, wat zij daarvoor gaat doen en wat dat mag kosten (de drie W-vragen).

2. Nulmetingen in het conceptjaarplan

In deze tweede fase van het onderzoek hebben we de nulmetingen niet getoetst op betrouwbaarheid. In de vorige paragraaf hebben we geconcludeerd dat de nulmetingen in het conceptjaarplan 2007 nog kunnen worden verbeterd.

3. Aanbevelingen

De rekenkamer doet de volgende drie aanbevelingen.

De rekenkamer adviseert om het onderscheid tussen effecten en prestaties duidelijker te maken, zoals ook bedoeld in het BBV (de drie W-vragen). Deze aanbeveling heeft de rekenkamer ook al in de eerste rapportage gedaan. Veel problemen met de formulering van doelstellingen en indicatoren ontstaan namelijk door de vermenging van effecten en prestaties. De formulering van de doelstellingen in het conceptjaarplan geeft aanleiding het belang van een helder onderscheid nogmaals te benadrukken.

Ten tweede beveelt de rekenkamer aan om een *definitieboekje* te ontwikkelen. Hierin is de onderlinge samenhang tussen effect, doel, indicator, nulmeting en streefwaarde overzichtelijk gepresenteerd. Uit onze oordelen over de hoofddoelstellingen blijkt tevens dat zo'n boekje misverstanden kan wegnemen. De hoofddoelstellingen bevatten regelmatig afkortingen en begrippen die voor een gemiddeld raadslid mogelijk niet bekend zijn. Aangezien binnen de hoofddoelstellingen weinig ruimte is om alle afkortingen en begrippen uit te leggen, is een definitieboekje onmisbaar.

Ten derde doet de rekenkamer een groot aantal concrete, specifieke aanbevelingen voor verbetering van individuele hoofddoelstellingen in de resultaatgebieden. Deze aanbevelingen zijn opgenomen bij de hoofddoelstellingen in hoofdstuk 5.

Bijlage 1 – Niet overgenomen elementen uit het programakkoord

De volgende elementen van het programakkoord 2006 – 2010 komen niet terug in de doelstellingen in het conceptjaarplan 2007. De elementen zijn geordend naar de tien paragrafen van het programakkoord.

Elementen die *gecursiveerd* zijn, komen wel voor in de paragraaf Activiteiten en middelen van een resultaatgebied.

1. Veiligheid

De volgende onderdelen van het programakkoord komen niet of onvoldoende terug in de doelstellingen:

1. forse uitbreiding van het aantal buurtregisseurs;
2. extra inspanningen voor buurten die slechter scoren op veiligheidsindex;
3. integratie opvang, hulpverlening en nazorg slachtoffers huiselijk geweld;
4. preventie en hulp daders huiselijk geweld;
5. alle verslaafde veelplegers moeten van straat en worden geholpen; drang en dwang worden gecombineerd; elke verslaafde krijgt een individuele aanpak, waarbij het zorgaanbod beter gestroomlijnd wordt;
6. begeleiding veelplegers om reïntegratie effectiever te laten verlopen.

2. Werk en Inkomen

1. zorgen voor voldoende laaggeschoold werk;
2. inschakelen van Platform Arbeidsmarkt en Onderwijs;
3. instrument Participatiebanen;
4. nieuwe instrumenten om de rechten van WWB-cliënten te waarborgen, zoals een klachtenlijn;
5. *bij huisbezoek mensen wijzen op bestaan van armoederegelingen;*
6. begin met structureel maken armoedemiddelen;
7. onderzoek naar speciale regelingen voor kleine ondernemers die op het minimum zitten.

3. Zorg en Maatschappelijke Ondersteuning

1. *compensatieplicht WMO zo invullen dat tenminste dezelfde zorg en dezelfde kwaliteit kan worden geboden als in het oude stelsel;*
2. minimale kosten voor uitvoering WMO;
3. uitvoering WMO bij stadsdelen en regie, samenhang en coördinatie bij centrale stad;
4. nazorg voor cliënten uit het ISD-traject;
5. *onderzoek naar specifieke inloop- en opvangvoorziening voor verslaafde en dakloze vrouwen;*
6. bij Rijk sterk maken voor uitbreiding experiment heroïneverstrekking;
7. verbetering van doorstroom slachtoffers huiselijk geweld naar een reguliere woning;
8. goed regelen van melding en afhandeling huiselijk geweld;
9. onderzoek naar mogelijkheden om opvoedingsondersteuning verplicht op te leggen;
10. met dakloze jongeren op zoek naar oplossingen voor deels bureaucratische problemen.

4. Educatie, Jeugd, Diversiteit en Grote Stedenbeleid

1. betere aansluiting voorzieningen voor jonge Amsterdammers, vooral voor overgangen eerste schooldag – voortgezet onderwijs – arbeidsmarkt;
2. onderzoek naar nut en noodzaak van uitbreiding van het aanbod van technisch onderwijs;

3. ouders (van schoolgaande kinderen) die dat nodig hebben krijgen allemaal binnen vier jaar Nederlandse les;
4. overleg met schoolbesturen over inzet van ondersteunend personeel, zoals participatiebanen, voor huisbezoeken aan ouders van schoolgaande kinderen;
5. invoering van mentoraten in de hele stad voor kinderen in groep zeven en acht;
6. met stadsdelen bekijken of leerplichthandhaving en Regionale meld- en coördinatiefuncties anders moeten worden ingericht;
7. afspraken met ROC's over overdracht van uitvallers van school naar het jongerenloket;
8. tweedekansonderwijs en inburgering om Amsterdammers vaardiger te maken en te emanciperen;
9. *naast rijks gelden aanvullende investeringen door College voor inburgeraars en oudkomers;*
10. aanbod van taalcursussen voor iedereen die het nodig heeft;
11. *bovenop het wettelijke inburgeringsprogramma komt een extra module voor Amsterdammers;*
12. onderzoek naar noodzaak voor organisatieondersteuning voor maatschappelijke organisaties, naast projectfinanciering;
13. *fors investeren in sociale programma's uit Sociaal Structuur Plan.*

5. Verkeer en Milieu

1. sluiten van de kleine ring (tussen Isolatorweg en Centraal Station);
2. verbetering bereikbaarheid op de as Almere – Amsterdam – Schiphol.

6. Bouwen, Wonen en Ruimtelijke Ontwikkeling

1. afschaffen lage grondprijs voor sociale huurwoningen;
2. afspraken met corporaties over verlenging van het Convenant Verkoop tot 2010;
3. tot stand brengen van een ijzeren voorraad betaalbare koopwoningen voor middeninkomens door Maatschappelijk Gebonden Eigendom constructies;
4. onderzoek naar functiemenging wonen en werken ten zuiden en ten noorden van het IJ binnen de ring.

7. Kunst en Cultuur

1. onderzoek naar mogelijkheden om musea langer open te stellen.

8. Sport

1. financiële ondersteuning voor Amsterdamse jongeren die willen sporten, zoals het jeugdsportfonds;
2. *samenwerking tussen scholen en verenigingen zoals in het project Topscore;*
3. sportparken binnen de ring zoveel mogelijk behouden.

9. Economie

1. extra investeringen in, participatie aan en organisatie van het onderwijs, zoals starten van nieuwe opleidingen, bijvoorbeeld voor handel en financiën, een havenvakschool en een opleiding waar de kunstensector en de games-industrie worden gekoppeld;
2. vergunningen en huisvesting voor buitenlandse studenten en werknemers regelen via één loket;
3. kiezen voor Schiphol als mainport, met mogelijkheden om delen van het vliegverkeer elders onder te brengen;

4. Amsterdam werkt niet mee aan de privatisering van Schiphol en verkoopt haar aandelen niet;
5. bedrijfsleven oproepen tot maatschappelijke betrokkenheid en duurzaam ondernemerschap.

10. Bestuur

1. stadsdelen voorstellen nieuwe vormen van bestuur te introduceren voor enkele politiek urgente onderwerpen, zoals voortijdig schoolverlaten, aanpak van overlastgevende jongeren en de zorg voor kwetsbare groepen;
2. Raad voor de Stadsdeelfinanciën vragen een onderzoek te doen naar de juiste verhouding tussen de storting in het stadsdeelfonds en de inkomsten vanuit het gemeentefonds.

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

